

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí

Diplomová práce

„Daňové dopady založení společnosti s ručením omezeným jednou fyzickou osobou.“

Vedoucí diplomové práce:
Ing. Václav Boněk

Autor diplomové práce:
Bc. Romana Permanová

České Budějovice, 2014

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to - v nezkrácené podobě archivovaných Ekonomickou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum:

.....

Děkuji panu Ing. Václavu Boňkovi za připomínky a metodické vedení práce. Dále bych chtěla poděkovat všem, kteří se snažili pomoci svými poznámkami a také těm, kteří se snažili zajistit klidnou a pohodovou atmosféru v celém průběhu psaní této práce.

Obsah:

1. Úvod	1
2. Pojem podnikání, podnikatel	2
3. Formy podnikání.....	3
Podnikání fyzických osob.....	3
Podnikání právnických osob.....	4
4. Daň z příjmů	7
Daň z příjmů právnických osob	8
Daň z příjmů fyzických osob	13
5. Pojistné na sociální zabezpečení a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění	21
Pojistné na sociální zabezpečení.....	22
Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění	25
6. Cíle a metodika	27
Definování cílů	27
Metodika diplomové práce	32
7. Výhody a nevýhody podnikání jednotlivce	33
8. Daň z příjmů živnostníka.....	36
Předpoklady	36
Zdanění příjmu živnostníka	38
9. Daň z příjmů společníka spol. s r. o.....	44
Předpoklady	44
Zdanění společníka spol. s r. o.....	45
10. Zhodnocení výsledků práce	65
11. Závěr.....	69
12. Summary.....	71
13. Seznam použité literatury	71
14. Seznam tabulek a grafů.....	73

1. Úvod

Práce pojednává o „Daňových dopadech založení společnosti s ručením omezeným jednou fyzickou osobou“. Ze zadání vyplývá hlavní cíl mé práce, budu porovnávat rozdíly ve zdanění fyzické osoby, která podniká jako OSVČ a stejné osoby, která provozuje podnikatelskou činnost prostřednictvím společnosti s ručením omezeným založené jedním společníkem.

Zdanění definuji jako daň z příjmů a pojistné na zdravotní a sociální pojištění. Vliv ostatních daní na podnikání výše uvedených osob nebudu zohledňovat. Do výpočtu zakomponuji u společníka společnosti s ručením omezeným také povinnost tvorby rezervního fondu z dosaženého zisku. Nejedná se o daň, ale tento odvod je zákonem daný a pojí se se ziskem ve společnosti s ručením omezeným a proto ho také zahrnu do svých výpočtů.

Jde o aktuální téma, protože dnes mnoho lidí řeší, jakou formu podnikání si vybrat, aby nesli na svých bedrech co nejmenší daňové zatížení. Tato otázka se stala v dnešní době ještě aktuálnější, protože doznívá hospodářská krize a je potřeba optimalizovat všechny činnosti podniku včetně daňové optimalizace.

Práce je rozdělena na několik částí. V první, teoretické, části se zabývám teoretickým úvodem, který je nutný pro dobré pochopení problematiky. V této části čerpám hlavně informace z odborné literatury, byly použity i internetové zdroje.

Druhá část je zaměřena na daňovou optimalizaci osoby podnikající jako živnostník a osoby, která podniká prostřednictvím právnické osoby, společnosti s ručením omezeným s jedním společníkem. Při daňové optimalizaci beru v úvahu pouze vliv slevy na poplatníka.

Závěrem práce je doporučení, jak by měl podnikatel správně optimalizovat svoje příjmy a kdy zvolit jednu ze dvou možných forem podnikání.

2. Pojem podnikání, podnikatel

Právo provozovat podnikání je zakotveno v jednom ze základních zákonů České Republiky, jedná se o článek 26 Listiny základních práv a svobod, která je součástí ústavního pořádku ČR. Přímou se zde uvádí, že každý má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost.

Definici podnikání najdeme v obchodním zákoníku a v živnostenském zákoně. Podnikání je v obchodním zákoníku definováno takto: „*Podnikáním se rozumí soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.*“ Dále obchodní zákoník definuje, kdo je podnikatelem. Mezi podnikatele patří:

- a) osoba zapsaná v obchodním rejstříku,
- b) osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění,
- c) osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů,
- d) osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence podle zvláštního předpisu.

Z obchodního zákoníku plyne, že podnikatelem může být fyzická i právnická osoba.

Živnostenské oprávnění je jedním ze způsobů, jak provozovat podnikatelskou činnost. V živnostenském zákoně je definována živnost: „*Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.*“

Podnikáním podle zvláštních předpisů se rozumí např. činnost, ke které je potřeba státní zkouška. Jedná se o daňové poradce, advokáty, soudní exekutory, makléře, správce konkurzní podstaty, znalce, tlumočníky, atd. ¹

Pro osobu, která provozuje zemědělskou výrobu, není potřeba živnostenského listu, ale tato osoba musí být zaregistrována na příslušném obecním úřadu. Taková osoba podniká na základě „Osvědčení o zápisu do evidence zemědělského podnikatele“.²

¹ Přesný popis činností, ke kterým není potřeba živnostenský list, je uveden v §3 živnostenského zákona a §7 odst. 1 a 2 Zákona o daních z příjmů.

3. Formy podnikání

Podnikání fyzických osob

Fyzická osoba může podnikat jako osoba samostatně výdělečně činná, dále označována jako OSVČ. Tento pojem naznačuje, že se jedná o fyzickou osobu, která má příjmy z podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti. Příkladem OSVČ je živnostník, samostatný zemědělec, soudní znalec, nezávislý architekt.

Fyzická osoba pro provozování podnikání musí získat v první řadě živnostenské nebo jiné oprávnění k provozování podnikatelské činnosti, kterou chce vykonávat.

V dalším textu se budu zabývat výhradně osobami podnikajícími podle Živnostenského zákona.

Živnostenský zákoník uvádí, že podle požadavků na odborné znalosti a způsobilost se živnosti rozdělují na:

- a) Ohlašovací živnosti, které vznikají na základě ohlášení. Ohlašovací živnosti jsou dále rozděleny³:
 - a. Řemeslné živnosti: pro jejich provozování je potřeba výuční list, nebo maturita v oboru, nebo diplom v oboru nebo šestiletá praxe v oboru.
 - b. Vázané živnosti: pro jejich provozování je potřeba prokázat odbornou způsobilost.
 - c. Volné živnosti: k provozování nepotřebuje podnikatel žádnou odbornou způsobilost.
- b) Koncesované živnosti vznikají na základě správního rozhodnutí. Kromě odborné způsobilosti je potřeba i kladné vyjádření příslušného orgánu státní správy.⁴

² Zdroj: Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství

³ Taxativní vyjmenování jednotlivých ohlašovacích živností je uvedeno v přílohách č. 1, č. 2 a č. 3, zákona č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon.

⁴ Taxativní vyjmenování koncesovaných živností je uvedeno v příloze 3, zákona č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon.

Podnikání právnických osob

Všechny typy právnických osob musí být zapsány v obchodním rejstříku. Podle obchodního zákoníku jsou právnické osoby rozděleny do 3 velkých skupin.

1. Osobní společnosti, mezi které patří veřejná obchodní společnost a komanditní společnost.
2. Kapitálové společnosti, mezi které patří společnost s ručením omezeným a akciová společnost.
3. Družstva, která jsou v podnikatelské činnosti méně častou právní formou podnikání.

Společnost s ručením omezeným – základní charakteristika

V dalším textu se budu zabývat pouze společnostmi s ručením omezeným. Všechny informace o základní charakteristice s. r. o. jsou čerpány ze zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, § 105 až § 153.

Společnost s ručením omezeným je kapitálovou společností, která má povinnost vytvářet základní kapitál. Její společníci mají povinnosti vložit alespoň minimální vklad, na základě kterého má každý společník obchodní podíl. Základ organizační struktury je dán zákonem.

Základní prvky společnosti s ručením omezeným jsou uvedeny v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1: Definice společnosti s ručením omezeným podle obchodního zákoníku

Počet zakladatelů	Může být založena jednou fyzickou nebo právnickou osobou. Maximální počet společníků je 50.
Výše základního kapitálu	Minimální výše základního kapitálu je 200 000 Kč.
Vklad společníka	Každý společník musí minimálně vložit 20 000 Kč, přičemž každý společník má jen jeden vklad. Podoba vkladu může být i nepeněžitá.
Výše splaceného vkladu při vzniku společnosti	Musí být splaceno celé emisní ážio a z každého peněžitého vkladu nejméně 30 %, minimálně však 100 000 Kč. Pokud je společnost založena jedním zakladatelem, musí být splacen základní kapitál v plné výši.
Ručení společnosti za závazky	Společnost ručí celým svým majetkem.
Ručení společníka za závazky společnosti	Společníci ručí společně a nerozdílně za závazky společnosti do výše souhrnu nesplacených částí vkladů všech společníků při zápisu do obchodního rejstříku.
Orgány společnosti	Valná hromada, jednatel(é), dozorčí rada (nepovinná). V případě jednoho společníka se netvoří valná hromada a její úlohu vykonává tento společník.
Zakladatelský dokument	Zakladatelským dokumentem je společenská smlouva. Pokud je společnost založena jedním společníkem, je zakladatelským dokumentem zakladatelská listina.
Rezervní fond	Pokud není rezervní fond vytvořen již při vzniku společnosti, je společnost povinna vytvořit jej z čistého zisku vykázaného v řádné účetní závěrce za rok, v němž poprvé čistý zisk vytvoří. Výše rezervního fondu v prvním ziskovém roce je nejméně 10 % z čistého zisku, avšak ne více než 5 % z hodnoty základního kapitálu. Tento fond se ročně doplňuje nejméně 5 % z čistého zisku, až do doby, kdy rezervní fond bude tvořit minimálně 10 % základního kapitálu.

Zdroj: Obchodní zákoník, vlastní zpracování

Společnost s ručením omezeným – zakládání a vznik

Společnost s ručením omezeným je založena uzavřením společenské smlouvy nebo zakladatelské listiny. Samozřejmostí je, že tento dokument musí být notářsky ověřen a jeho obsah musí být v souladu s obchodním zákoníkem.

Se založením s. r. o. se pojí další povinnosti. Musí být splacen základní kapitál nebo jeho část. Peněžité vklady společníků jsou obvykle složeny na bankovní účet. Jedná se o nově založený účet, který má stanoveného správce vkladů a banka na základě předložení zakladatelského dokumentu vydá potvrzení o výši složených vkladů, které je vyžadováno při zápisu do obchodního rejstříku. Správcem nepeněžitých vkladů je vždy někdo ze zakladatelů.

Společnost musí při svém vzniku, také prokázat, že má oprávnění podnikat, tzn. musí předložit živnostenské oprávnění nebo jiné oprávnění.

Vznik společnosti se pojí se zápisem do obchodního rejstříku. K tomu, aby společnost byla zapsána do obchodního rejstříku, musí být podán návrh na zápis do obchodního rejstříku, který podepisují všichni jednatele, je předložen rejstříkovému soudu.

Přílohy k návrhu na zápis do obchodního rejstříku:

- a) Společnost dokládá zakladatelský dokument, oprávnění k podnikání, listiny ověřující vlastnická práva k nemovitostem nebo souhlasy s užíváním a doklad od banky, který potvrzuje výši vkladu.
- b) Jednatel, respektive jednatele dokládají výpis z rejstříku trestů, čestné prohlášení o způsobilosti k právním úkonům, čestné prohlášení o splnění podmínek provozování živnosti podle živnostenského zákona a čestné prohlášení, že nebyl jednatelem v právnické osobě, na kterou byl vyhlášen konkurz.

Nově vzniklá společnost má povinnost se registrovat u místně příslušného finančního úřadu. Ten následně společnosti přidělí daňové identifikační číslo.

4. Daň z příjmů

Osobní důchodová daň je nezbytnou součástí moderního daňového systému. Konstrukce této daně je složitá, protože má zohlednit postavení poplatníků, aby mohlo docházet k redistribuci důchodu od osob s vyššími příjmy k osobám s nižšími příjmy. Má motivovat poplatníka k chování v souladu se stanovenými prioritami společnosti. To se v současné době děje v ČR prostřednictvím osvobození od daně, odpočtů od základu daně, slev na dani a daňových bonusů.

Daň z příjmů je upravena zákonem 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů. Veškeré dále uvedené informace jsou čerpány právě z tohoto zákona, pokud není uvedeno jinak.

Daň z příjmů právnických osob

Poplatníci daně

Poplatníkem daně z příjmů právnických osob jsou osoby, které nejsou fyzickými osobami; organizační složky státu; podílové fondy a fondy obhospodařované penzijní společnosti a transformované fondy.

Zdaňovací období

Zdaňovacím obdobím je:

- zpravidla kalendářní rok (období dvanácti po sobě jdoucích měsíců začínající měsícem lednem), ale může jím být i:
- hospodářský rok (je vymezen v zákoně o účetnictví jako, dvanáct měsíců nepřetržitě po sobě jdoucích, tzn., že hospodářský rok začíná prvním dnem kalendářního měsíce s výjimkou ledna)
- období od rozhodného dne fúze nebo převodu jmění na společníka anebo rozdělení obchodní společnosti nebo družstva do konce kalendářního nebo hospodářského roku, ve kterém byly fúze nebo převod jmění na společníka anebo rozdělení zapsány v obchodním rejstříku
- účetní období, pokud je delší než nepřetržitě po sobě jdoucích dvanáct měsíců

Účetní období bezprostředně předcházející změně účetního období může být kratší nebo i delší než uvedených dvanáct měsíců. Účetní období při vzniku účetní jednotky v období tří měsíců před koncem kalendářního roku nebo při zániku účetní jednotky v období tří měsíců po skončení kalendářního roku nebo hospodářského roku může být o příslušnou dobu delší než uvedených dvanáct měsíců. Dále k tomu může docházet při přeměnách společností nebo družstev s výjimkou změny právní formy.⁵

Předmět daně a příjmy, které nejsou předmětem daně

Předmětem daně jsou příjmy (výnosy) z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem, není-li uvedeno jinak.

Existuje mnoho výjimek. Mezi příjmy vyňaté z předmětu daně patří např. příjmy z nabytí majetku dědictvím nebo darováním. Právnická osoba může z předmětu daně vyjmout i veškeré přijaté dary.

⁵ Zdroj: Zákon č. 563/1991 Sb. zákon o účetnictví, §3

Příjmy osvobozené od daně (§ 19)

Mezi příjmy osvobozené u podnikatelských subjektů můžeme zařadit:

- 1) příjmy z provozování taxativně vyjmenovaných ekologických zařízení v roce uvedení do provozu a v pěti následujících zdaňovacích obdobích,
- 2) členské příspěvky podle stanov, statutu, zřizovaných nebo zakladatelských listin, přijaté zájmovými sdruženími právnických osob, profesními komorami s nepovinným členstvím,
- 3) příjmy plynoucí z odpisu závazků při oddlužení nebo reorganizaci provedené podle zvláštního právního předpisu, pokud jsou zaúčtovány ve prospěch výnosů
- 4) úroky z přeplatku na dani zaviněného správcem daně a orgánem správy sociálního zabezpečení

Základ daně a samostatný základ daně

Základ daně se stanovuje za zdaňovací období a je tvořen příjmy, s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně, a příjmů osvobozených od daně. Tyto příjmy se pro účely zjištění základu daně sníží o výdaje (náklady) prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů, a to při respektování jejich věčné a časové souvislosti v daném zdaňovacím období. Základním podkladem pro výpočet základu daně je tedy účetní hospodářský výsledek před zdaněním, který může mít podobu zisku i ztráty.

Tabulka č. 2: Schéma výpočtu základu daňové povinnosti

Výsledek hospodaření (zisk nebo ztráta)
+ položky zvyšující výsledek hospodaření
- položky snižující výsledek hospodaření
Základ daně
- příjmy podléhající zdanění v zahraničí
Základ daně po úpravě
- daňová ztráta z předchozích let podle § 34 odst. 1
- další odčitatelné položky dle § 34
Základ daně snížený o odčitatelné položky
- odečet darů dle § 20 odst. 8
Základ daně snížení o dary zaokrouhlený na celé
Sazba daně
Daň
- slevy na dani dle § 35 odst. 1 a § 35a nebo 35b
Daň snížená o slevy
- zápočet daně zaplacené v zahraničí
Daň po zápočtu
+ daň ze samostatného základu daně
Celková daňová povinnost

Zdroj: Zákon o dani z příjmu, vlastní zpracování

Položky snižující základ daně (§ 34)

Podle tohoto ustanovení se odečítá zejména:

- daňová ztráta, která vznikla a byla vyměřena za předchozí zdaňovací období nebo její část, a to nejdéle v 5 zdaňovacích obdobích následujících bezprostředně po období, za které se daňová ztráta vyměřila,
- 100 % výdajů (nákladů), které poplatník vynaložil v daném zdaňovacím období nebo v období, za které se podává daňové přiznání, při realizaci projektů výzkumu a vývoje

Položky snižující základ daně (§ 20)

Od základu daně, který je již snížen o odčitatelné položky podle § 34 lze odečíst hodnotu darů, které byly poskytnuty na obecně prospěšné účely, přičemž hodnota daru musí činit alespoň 2 000 Kč. V úhrnu lze odečíst nejvýše 5 % základu daně. V případě poskytnutí darů středním školám, vyšším odborným školám na pořízení materiálu nebo zařízení nebo na opravy a modernizaci zařízení využívaných pro účely praktického vyučování, vysokým školám a veřejným výzkumným institucím lze základ daně snížit o dalších 5 %.

Samostatný základ daně

Samostatný základ daně se vztahuje na příjmy, ze kterých je daň vybírána prostřednictvím plátců daně – osoba, která příjem vyplácí. Tyto samostatně zdaňované příjmy se musí vyloučit ze základu daně, aby nedošlo ke dvojímu zdanění.

Do samostatného základu daně se zahrnují veškeré příjmy z dividend, podílů na zisku, vypořádacích podílů, podílů na likvidačním zůstatku nebo jim obdobná plnění ve výši včetně daně sražené v zahraničí plynoucí poplatníkům v příslušném zdaňovacím období. Do samostatného základu daně se nezahrnují příjmy osvobozené od daně.

Sazba daně

Daň se vypočte ze zaokrouhleného základu daně na celé tisíce dolů, který se vynásobí sazbou daně. Sazba daně činí v současnosti 19 %.

Účetní pohled na daň z příjmů právnických osob

K tomu, abychom mohli zjistit výsledek hospodaření, musíme porovnat účty výnosů a nákladů. Náklady se účtují v účtové 5. třídě na straně „Má dáti“. Výnosy jsou účtovány v 6. účtové třídě na straně „Dal“. Výsledek hospodaření má dvě modifikace zisk nebo ztrátu.

Výsledek hospodaření má určitou strukturu, která je popsána v následujícím schématu.

Tabulka č. 3: Struktura výsledku hospodaření

Náklady	Výnosy
50 - Spotřebované nákupy	60 - Tržby za vlastní výkony a zboží
51 - Služby	61 - Změny stavu vnitropodnikových
52 - Osobní náklady	62 - Aktivace
53 - Daně a poplatky	64 - Jiné provozní výnosy
54 - Jiné provozní náklady	
= PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	
55 - Odpisy, rezervy a opravné položky provozních nákladů	66 - Finanční výnosy
56 - Finanční náklady	
57 - Rezervy a opravné položky finančních nákladů	
= FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	
58 - Mimořádné náklady	68 - Mimořádné výnosy
59 - Daň z příjmů	
= MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	

Zdroj: Podvojně účetnictví a účetní závěrka 2012, vlastní zpracování

Daň z příjmů fyzických osob⁶

Daň z příjmů fyzických osob je daní za zdaňovací období, zjišťuje se po uplynutí určitého časového úseku. Zdaňovacím obdobím této daně je vždy kalendářní rok.

Poplatníci daně

Poplatníky výše uvedené daně jsou fyzické osoby. Zákon o dani z příjmů fyzických osob poplatníky dělí na daňové rezidenty a daňové nerezidenty.

Daňový rezident

Daňovým rezidentem je fyzická osoba, která má daňovou povinnost vztahující se na příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR a i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí. Jedná se o osobu, která má na území ČR bydliště.

Daňovým rezidentem je i osoba, která nemá v ČR bydliště, ale pobývá na území ČR alespoň 183 dnů v kalendářním roce.

Daňový nerezident

Osoba, která není daňovým rezidentem, je daňovým nerezidentem. Dani z příjmů fyzických osob podléhají jen příjmy ze zdrojů na území ČR. Daňový nerezident má omezenou daňovou povinnost.

Předmět daně

Předmět daně z příjmů fyzických osob je rozdělen na pět základů daně: „příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky“ (§ 6); „příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti“ (§7); „příjmy z kapitálového majetku“ (§ 8); „příjmy z pronájmu“ (§ 9) a „ostatní příjmy“ (§ 10).

Daň z příjmů fyzických osob zahrnuje peněžní i nepeněžní příjmy. Nepeněžní příjem je oceňován ve většině případů podle zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku ve znění pozdějších předpisů.

V dalším textu se zaměřím na příjmy, které mají význam pro mou diplomovou práci.

⁶ Zdroj: Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, §2 až §21

Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky

Mezi příjmy ze závislé činnosti patří:

- Příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovně-právního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce.
- Příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů společností s ručením omezeným a komanditistů komanditních společností, a to i když nejsou povinni při výkonu práce pro družstvo nebo společnost dbát příkazů plátce.
- Odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob.
- Příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem závislé činnosti nebo funkce bez ohledu na to, zda plynou od plátce, u kterého poplatník vykonává závislou činnost nebo funkce, nebo od plátce, u kterého poplatník závislou činnost nebo funkce nevykonává.

Funkční požitky zahrnují:

- Funkční platy a plnění poskytovaná v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce, jejichž výše se stanoví podle zákona upravujícího platy a další náležitosti spojené s výkonem funkce představitelů státní moci, některých státních orgánů a soudců, s výjimkou platu náležejícího prezidentu republiky a náhrad spojených s výkonem jeho funkce.
- Odměny za výkon funkce a plnění poskytovaná v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce v orgánech obcí, v jiných orgánech územní samosprávy, státních orgánech, občanských a zájmových sdruženích, komorách a v jiných orgánech a institucích.

Příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti

Mezi příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti patří: příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství; příjmy z provozování živnosti; příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů (lékaři, advokáti, ...); podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku, ...

Dílčím základem daně jsou příjmy snížené o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Pro zjištění základu daně se vychází z výsledku hospodaření

u poplatníků, kteří vedou účetnictví, anebo z rozdílu mezi příjmy a výdaji u poplatníků, kteří vedou daňovou evidenci.

Paušální výdaje

Další možností určení dílčího základu daně je uplatňovat výdaje paušálem. Podnikatel nemusí vést daňovou evidenci, eviduje si jen dosažené příjmy a výdaje vykáže procentem z příjmů.

Poplatník daně má možnost uplatnit paušální výdaje ve výši:

- 80 % z příjmu ze živností řemeslných a ze zemědělské výroby
- 60 % z příjmů z ostatních živností
- 40 % z příjmu z jiného podnikání a nezávislého povolání
- 30 % z příjmů z pronájmu majetku zařazeného v obchodním majetku

Paušální částka

Poslední možností je daň stanovená paušální částkou. Hlavním jejím cílem podle zákonodárců je pomoci drobným podnikatelům prostřednictvím zjednodušení administrativy související s daňovou povinností.

O stanovení této daně může požádat jen poplatník, kterému plynou pouze příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství nebo příjmy ze živnosti či z jiného podnikání podle zvláštních předpisů.

Nesmí být účastníkem sdružení, které není právnickou osobou. Dále nesmí poplatník zaměstnávat zaměstnance a nesmí mít spolupracující osoby. Jeho roční výše příjmů v bezprostředně předcházejících třech zdaňovacích obdobích nepřesáhla 5 000 000 Kč.

Pokud poplatník splní podmínky, může si podat žádost o stanovení paušální daně a to do 31. ledna běžného zdaňovacího období. Žádost by měla obsahovat předpokládané příjmy a výdaje. Na stanovení paušální daně není právní nárok.

Příjmy z kapitálového majetku

Převážná většina těchto příjmů ze zdrojů na území ČR tvoří samostatné základy daně. Mezi příjmy z kapitálového majetku patří, až na drobné výjimky, příjmy z držby finančního majetku.

Samostatné základy daně u fyzických osob jsou tvořeny převážně příjmy: úroky z vkladů na běžných účtech, které podle podmínek banky nejsou určeny k podnikání; úroky plynoucí ze směnek vystavených bankou k zajištění vkladu; úroky z vkladů na úsporných účtech; úroky a jiné výnosy z vkladních listů; úrokové výnosy z obligací a dalších cenných papírů; podíly na zisku kapitálových společností, družstev a dividendy; podíly na zisku tichého společníka; ...

Dílčí základ daně naproti tomu tvoří zejména: úroky z vkladů na běžných účtech, které jsou podle podmínek banky určeny pro podnikání; úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů a půjček (přijaté úroky); ...

V rámci příjmů z kapitálového majetku není umožněno uplatnění žádných výdajů.

Problematika vyplácení podílu na zisku společníka společnosti s ručením omezeným podléhá i dalším zákonným úpravám. Podle Zákona č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, jsou stanoveny omezující podmínky pro vyplácení podílů na zisku. Jedná se o:

- 1) Podíl na čistém zisku lze určit až po doplnění rezervního fondu podle pravidel jeho tvorby určené v § 124 OZ nebo zakladatelskou listinou.
- 2) K výplatě podílu na zisku není možné použít základní kapitál, rezervní fond ani ostatní kapitálové fondy.
- 3) Další úprava vyplácení podílu na zisku je stanovena v § 178 OZ. Zjednodušeně a aplikovaně na společnost s ručením omezeným jde o to, že podíly na zisku nesmí být vypláceny ve formě záloh na podíl na zisku. Přiznání práva na podíl na zisku společníkovi vychází z rozhodnutí valné hromady o rozdělení zisku. Částka určená k vyplácení podílu na zisku společníkovi nesmí být vyšší než je hospodářský výsledek v daném účetním období vykázaný v účetní závěrce snížený o povinný příděl do rezervního fondu.

Příjmy, vyňaté z předmětu daně a osvobozené příjmy

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů vymezuje příjmy, které nejsou předmětem daně, jedná se např. o: příjmy z dědictví; příjmy získané darováním s výjimkou darů získaných v souvislosti se závislou činností a funkčními požitky nebo s podnikáním a jinou samostatnou výdělečnou činností; přijaté úvěry a půjčky.

Dále existuje řada příjmů, které jsou předmětem daně, ale jsou od daně osvobozeny. Osvobození se týká více než 50 druhů příjmů. V dalším textu budou jen ty nejdůležitější skupiny osvobozených příjmů:

- Sociální příjmy: Mezi nimi mají nejvýznamnější postavení dávky z veřejných rozpočtů, jedná se např. o dávky státní sociální podpory, dávky nemocenského a veřejného zdravotního pojištění. Dále sem můžeme zahrnout i studijní stipendia nebo příspěvky od nadací, ...
- Náhrady škody a pojistná plnění: Převážná většina těchto příjmů je osvobozena od daně, výjimkou jsou náhrady škody včetně pojistných plnění, které mají přímý vztah k podnikání, jiné samostatné výdělečné činnosti nebo k pronájmu. Osvobozeno např. není pojistné plnění z pojištění majetku, který tvoří obchodní majetek⁷ nebo je používán k pronájmu.
- Příjmy z prodeje majetku: Tyto příjmy jsou osvobozeny pouze v případě, že se nejedná o obchodní majetek. Někdy i bez souvislosti s podnikáním je důvodem pro prodej majetku snaha o dosažení zisku, která by měla být zdaněna, a proto se používá tzv. časový test. Časový test je interval mezi získáním a prodejem majetku. Dodržení předpokladu časového testu je důvodem pro osvobození od daně z příjmů. Příkladem jsou příjmy z prodeje nemovitostí, bytů nebo nebytových prostor, přesáhne-li doba mezi nabytím a prodejem dobu pěti let, příjmy z prodeje movitých věcí (kromě motorových vozidel, letadel a lodí) nepřesahuje-li doba mezi nabytím a prodejem dobu jednoho roku.
- Celkové příjmy z příležitostné činnosti do 20 000 Kč za rok.

Základ daně

Základ daně je předmět daně upravený podle zákonných pravidel.

Základem daně z příjmů fyzických osob jsou příjmy, které plynou poplatníkovi ve zdaňovacím období, za které se považuje kalendářní rok, snížené o výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Toto obecné ustanovení má ovšem řadu modifikací, zákon v řadě případů stanoví jinak.

Všechny příjmy jsou rozděleny do odděleně posuzovaných částí – pěti dílčích základů daně. Je to z důvodu, že se jedná o odlišné druhy příjmů, které mají jiné podmínky při stanovování dílčího základu daně. Pro přehlednost uvádím schéma dílčích základů daně z příjmů fyzických osob.

⁷ Obchodní majetek je majetek, který se podle zákona o daních z příjmů používá k podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti.

Tabulka č. 4: Dílčí základy daně z příjmů fyzických osob

Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky + pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem = DÍLČÍ ZÁKLAD DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI
Příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti - výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů = DÍLČÍ ZÁKLAD DANĚ Z PŘÍJMŮ Z PODNIKÁNÍ A JINÉ SAMOSTATNÉ VÝDĚLEČNÉ ČINNOSTI
Příjmy z pronájmu - výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů = DÍLČÍ ZÁKLAD DANĚ Z PŘÍJMŮ Z PRONÁJMU
Příjmy z kapitálového majetku = DÍLČÍ ZÁKLAD DANĚ Z PŘÍJMŮ Z KAPITÁLOVÉHO MAJETKU
Ostatní příjmy - výdaje na dosažení příjmů (podle druhů do výše daného druhu příjmu) = DÍLČÍ ZÁKLAD DANĚ Z PŘÍJMŮ OSTATNÍ PŘÍJMY

Zdroj: Zákon o dani z příjmů, vlastní zpracování

Základ daně osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ)

Poplatník daně z příjmů určil svůj základ daně a musí provést úpravy, které vedou většinou ke snížení daňové povinnosti. OSVČ využívá a uplatňuje odčitatelné položky a daň snižuje o slevy na dani.

Odčitatelné položky se uplatňují pouze v prokázané výši. Příkladem nejvýznamnějších odčitatelných položek jsou:

- Úroky z úvěrů na bytové potřeby: Prostřednictvím této odčitatelné položky je uplatňována státní bytová politika. Úvěrem na bytovou potřebu je úvěr poskytnutý podle zákona o stavebním spoření nebo hypoteční úvěr. Podmínkou je, že úroky byly skutečně zaplacený a úvěr byl využit v souladu s jeho určením. Výše osvobození je limitována 300 000 Kč na domácnost na zdaňovací období.
- Dary na veřejně prospěšné účely: V úhrnu lze maximálně odečíst 10 % ze základu daně. Celková hodnota darů musí přesáhnout 2 % základu daně nebo musí být v částce minimálně 1 000 Kč.
- Příspěvky na penzijní připojištění a pojistné na životní pojištění: V případě penzijního připojištění i životního pojištění je roční limit 12 000 Kč.
- Úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělání.
- Zaplacené členské příspěvky člena odborové organizace.

- Daňová ztráta: Souhrn dílčích základů daně, s výjimkou dílčího základu daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, je možné snížit o daňovou ztrátu.
- Odpočet výdajů na výzkum a vývoj.

Sazba daně

Základ daně po snížení o nezdánitelnou část základu daně a odčitatelné položky od základu daně se zaokrouhluje na celé stovky Kč dolů a násobí se sazbou daně, která je v roce 2013 ve výši 15 %. Takto vypočtenou daň můžeme snížit o slevy na dani.

Slevy na dani a daňové zvýhodnění

Sleva na dani je částka, o kterou si může poplatník snížit vypočtenou daň. Sleva na dani se uplatňuje pouze do výše známé daňové povinnosti.

Daňové zvýhodnění představuje slevu na dítě neboli daňové zvýhodnění na dítě. Daňové zvýhodnění je poskytováno za určitých podmínek až za rámec daňové povinnosti. Může tedy vzniknout tzv. daňový bonus.

Slevy na dani a daňová zvýhodnění jsou pro přehlednost uvedeny v následující tabulce.

Tabulka č. 5: Přehled slev na dani a daňových zvýhodnění platných v účetním období 2013 a 2014

Druh slevy	Výše roční slevy v Kč
Sleva na poplatníka	24 840
Sleva na druhého z manželů ⁸	24 840
Sleva na druhého z manželů ZTP/P ⁹	49 680
Sleva na invalidu I. a II. stupně	2 520
Sleva na invalidu III. stupně	5 040
Sleva na držitele ZTP/P	16 140
Sleva na studenta	4 020
Daňové zvýhodnění na dítě	13 404
Daňové zvýhodnění na dítě ZTP/P	26 808

Zdroj: Zákon o daních z příjmu, vlastní zpracování

Slevu na poplatníka je možné uplatnit vždy v plné výši, ostatní slevy (daňová zvýhodnění) se uplatňují ve výši 1/12 ročního limitu za každý kalendářní měsíc, na jehož počátku byly splněny podmínky pro uplatnění.

⁸ Pokud započitatelné příjmy nedosahují alespoň výše 68 000 Kč ročně.

⁹ Pokud je držitelem ZTP/P a pokud jeho započitatelné příjmy nedosahují alespoň výše 68 000 Kč ročně.

Sleva na dani z příjmů

Daň z příjmů právnických i fyzických osob lze snížit, podle § 35, zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, o slevu na dani. Konkrétně se jedná o slevu:

- 18 000 Kč za každého zaměstnance se zdravotním postižením, s výjimkou zaměstnance s těžším zdravotním postižením,
- 60 000 Kč za každého zaměstnance s těžším zdravotním postižením.
Pro výpočet slev je důležitý průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců se zdravotním postižením.

5. Pojistné na sociální zabezpečení a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění

Pojistné sociálního pojištění tvoří největší veřejný příjem ČR. Skládá se z několika subsystémů.

Prvním je veřejné zdravotní pojištění, ze kterého se kryjí výdaje nutné k financování zdravotní péče v rozsahu dané zákonem č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování.

Dalším subsystémem je nemocenské pojištění, které osobám pro nemoc nebo úraz krátkodobě neschopným výdělečné činnosti pomáhá nahradit chybějící příjmy.

A konečně třetím je důchodové pojištění, které je určené lidem v případě dlouhodobé nebo trvalé neschopnosti pracovat.

Posledním subsystémem je příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

Pojistné na sociální zabezpečení¹⁰

Pojistné na sociální zabezpečení zahrnuje pojistné na důchodové pojištění, pojistné na nemocenské pojištění a dále příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

Poplatníci pojistného

Poplatníci pojistného na sociální zabezpečení se dělí na čtyři skupiny: zaměstnanci; osoby samostatně výdělečně činné; osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění a zahraniční zaměstnanci.

Osoby samostatně výdělečně činné a jednatel společnosti s ručením omezeným

Samostatná výdělečná činnost se pro účely tohoto zákona rozděluje na hlavní a vedlejší samostatnou výdělečnou činnost.

- a) Vedlejší samostatně výdělečná činnost: vykonává OSVČ v kalendářním roce, pokud současně vykonávala zaměstnání doložené potvrzením od zaměstnavatele; měla nárok na výplatu invalidního důchodu nebo starobního důchodu; měla nárok na rodičovský příspěvek; byla nezaopatřeným dítětem; byla ve vazbě nebo výkonu trestu odnětí svobody déle než 3 po sobě jdoucí kalendářní měsíce.

V případě vedlejší samostatné výdělečné činnosti musí být odváděno pojistné na důchodové pojištění, jen pokud se k účasti osoba sama přihlásí nebo její příjmy po odečtení výdajů dosáhly v předchozím roce rozhodné částky. Podle webových stránek České správy sociálního zabezpečení je roce 2013 rozhodná částka 62 121 Kč.¹¹

- b) Hlavní samostatně výdělečná činnost: nesplňuje podmínky vedlejší samostatně výdělečné činnosti, které jsou uvedeny v předchozím bodě. Musí odvádět pojistné na důchodové pojištění vždy.

Každá výdělečná činnost se posuzuje samostatně. OSVČ odvádějí 29,2 % z ročního vyměřovacího základu, z toho činí 28 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti. Dobrovolně si mohou platit nemocenské pojištění ve výši 1,4 % z ročního vyměřovacího základu. OSVČ může být účastna nemocenského pojištění jen v těch kalendářních měsících, za které je povinna platit zálohy

¹⁰ Zdroj: Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení

¹¹ Zdroj: <http://www.cssz.cz/cz/pojisteni-osvc/ucast-na-pojisteni/povinna.htm>

na pojistné na důchodové pojištění. OSVČ je účastna nemocenského pojištění jen jednou, i když vykonává několik samostatných výdělečných činností.

U jednatele společnosti s ručením omezeným, která je založena pouze jednou osobou, si musíme uvědomit, že jednatel je současně i společník.

„Podle Zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění a Zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění jsou účastníky na pojistném společníci a jednatele společnosti s ručením omezenými, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ni práci, za kterou jsou touto společností odměňováni.“

Zákon o nemocenském pojištění od roku 2012 řadí jednatele mezi osoby, z jejichž příjmů se musí odvádět nemocenské a důchodové pojištění, jen pokud měsíční odměna dosáhla alespoň částky 2 500 Kč.

Sazby pojistného

Sazby pojistného uvádím přehledně v následující tabulce č. 6.

Tabulka č. 6: Přehled sazeb sociálního pojistného

	Nemocenské pojištění	Důchodové pojištění	Státní politika zaměstnanosti
Zaměstnanec	0,0 %	6,5 %	0,0 %
Zaměstnavatel	2,3 %	21,5 %	1,2 %
OSVČ	1,4 %	28,0 %	1,2 %

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení, vlastní zpracování¹²

Vyměřovací základ osoby samostatně výdělečně činné a zaměstnance

Vyměřovací základ OSVČ pro pojistné na sociální pojištění je 50 % příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti po odečtení výdajů na dosažení, zajištění a udržení tohoto příjmu. Vyměřovací základ zaměstnance je odvozen od hrubého příjmu ze zaměstnání.

Zároveň je stanoven minimální a maximální vyměřovací základ. Pokud je vyměřovací základ nižší než minimální vyměřovací základ, pak se rovná minimálnímu vyměřovacímu základu. Naopak pokud je vyšší než maximální vyměřovací základ, pak se snižuje na toto maximum.

¹² Bylo vycházeno z informací, které ČSSZ uvedla na svém webu, <http://www.cssz.cz/cz/o-cssz/informace/media/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2012/2012-12-20-novy-rok-provadeni-socialniho-zabezpeceni-zasadne-nemeni-vyjimkou-je-zavedeni-duckodoveho.htm>

Maximální i minimální vyměřovací základy sociálního pojištění pro OSVČ se odvíjí od průměrné mzdy. V roce 2013 byla průměrná měsíční mzda 25 884 Kč. Na rok 2014 je průměrná měsíční mzda stanovena na částku 25 942 Kč.¹³

Pro hlavní výdělečnou činnost je minimální vyměřovací základ stanoven na 25 % z průměrné mzdy. Pro vedlejší výdělečnou činnost je výše minimálního vyměřovacího základu 10 % z průměrné mzdy.

Minimální vyměřovací základ pro nemocenské pojištění je 5 000 Kč, z toho plyne, že minimální záloha na dobrovolné nemocenské pojištění činí 115 Kč.

Maximální vyměřovací základ je od roku 2013 stanoven pro OSVČ i zaměstnance jako 48násobek průměrné mzdy. Dříve byl stanoven ve výši 72násobku průměrné mzdy.

Dále zákon stanovuje i minimální a maximální výši zálohy, která se počítá z minimálního a maximálního vyměřovacího základu.

Tabulka č. 7: Maximální a minimální vyměřovací základy sociálního pojištění pro OSVČ

Pojistné na sociální zabezpečení	2013		2014	
	Hlavní činnost	Vedlejší činnost	Hlavní činnost	Vedlejší činnost
Minimální roční vyměřovací základ	77 652 Kč	31 068 Kč	77 832 Kč	31 140 Kč
Maximální roční vyměřovací základ	1 242 432 Kč		1 245 216 Kč	

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení, vlastní zpracování¹⁴

¹³ Průměrná mzda je stanovena nařízením vlády č. 324/2012 Sb.

¹⁴ Bylo vycházeno z informací, které ČSSZ uvedla na svém webu, konkrétně na <http://www.cssz.cz/cz/o-cssz/informace/media/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2012/2012-12-20-novy-rok-provadeni-socialniho-zabezpeceni-zasadne-nemeni-vyjimkou-je-zavedeni-duchodoveho.htm>

Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění¹⁵

Systém zdravotního pojištění má dvě formy: povinné veřejné zdravotní pojištění a dobrovolné komerční pojištění.

Na veřejném zdravotním pojištění se podílí všichni, kteří mají v ČR trvalý pobyt a také ti, kteří nemají trvalý pobyt v ČR, ale jsou zaměstnanci zaměstnavatele, který má sídlo nebo trvalý pobyt na území ČR.

Pojištěnci

Pojištěnci se rozdělují do čtyř skupin:

- zaměstnanci tvoří nejširší skupinu plátců (plátcem pojistného na veřejné zdravotní pojištění v rámci pojistného zaměstnanců jsou také zaměstnavatelé za své zaměstnance),
- osoby samostatně výdělečně činné,
- osoby bez zdanitelných příjmů musí být plátcí pojistného, jedná se např. o nezaměstnané, kteří nejsou v evidenci úřadu práce,¹⁶
- osoby, za které platí pojistné stát, zahrnují např. nezaopatřené děti, nezaměstnané v evidenci úřadu práce, důchodce, příjemce nemocenských dávek.

Sazby pojistného

Sazby daně jsou uvedeny v tabulce č. 8.

Tabulka č. 8: Přehled sazeb veřejného zdravotního pojištění

Osoba / sazba pojistného	Veřejné zdravotní pojištění
Zaměstnanec	4,5 %
Zaměstnavatel	9,0 %
OSVČ	13,5 %
Osoba bez zdanitelných příjmů	13,5 %
Státní pojištěnec	13,5 %

Zdroj: Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na VZP

Vyměřovací základ

Novela zákona o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění uvádí, že v roce 2013, ruší ustanovení týkající se maximálního vyměřovacího základu pro osoby samostatně výdělečně činné i zaměstnance. „Podle nového § 3d zákona č. 592/1992 Sb.,

¹⁵ Zdroj: Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění.

¹⁶ § 5 písm. c) zákona č. 48/1997 Sb.

o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, se ustanovení týkající se maximálního vyměřovacího základu (pro OSVČ i pro zaměstnance) nepoužijí pro rozhodná období, která nastala v letech 2013 až 2015.“

Vyměřovací základ pro pojistné na všeobecné zdravotní pojištění je určen stejně jako u sociálního pojištění ve výši 50 % příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti po odečtení výdajů na dosažení, zajištění a udržení tohoto příjmu.

Minimální vyměřovací základ OSVČ činí 12násobek průměrné měsíční mzdy.

Minimální vyměřovací základ zaměstnanců, resp. zaměstnavatelů je odvozen od minimální mzdy, která je v současnosti 8 500 Kč. Minimální pojistné je tedy 13,5násobek minimální mzdy.

Maximální vyměřovací základ v roce 2014 činil 1 809 864 Kč.

Tabulka č. 9: Maximální a minimální vyměřovací základy VZP

	OSVČ		Zaměstnanec	
	2013	2014	2013	2014
Minimální roční vyměřovací základ	155 304 Kč	155 652 Kč	96 000 Kč	102 000 Kč
Maximální roční vyměřovací základ				

Zdroj: Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na VZP

Vyměřovacím základem pro platbu pojistného státem zůstává částka ve výši 5 829 Kč, stanovená od 1. 11. 2013 přímo v zákoně o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění. Z tohoto vyměřovacího základu stát platí za osoby, za které je plátcem pojistného, měsíčně pojistné ve výši 787 Kč.

Pojistné osob bez zdanitelných příjmů činí 1 148 Kč měsíčně, neboť zde je vyměřovacím základem minimální mzda, která zůstává ve výši 8 500 Kč.

6. Cíle a metodika

Definování cílů

Až k tomuto bodu, byla celá práce pouze rešerší. Nyní se dostávám k jádru celého mého snažení.

Hlavním cílem mojí práce je posoudit daňovou výhodnost dvou forem podnikání jednotlivce, podnikání fyzické osoby - živnostníka a podnikání společníka ve společnosti s ručením omezeným za předpokladu respektování všech faktorů, které jsou dány zákonem.

Dílčí cílem je v první řadě zaměřením se na způsoby výpočtu základu daně u obou výše uvedených forem podnikání.

V další části se zaměřím na možnosti vyplácení odměny živnostníka a společníka společnosti s ručením omezeným, připojím i poznámku o dalších povinnostech společníka, týkající se zákonného omezení při vyplácení podílu na zisku, včetně tvorby povinného rezervního fondu.

Před analytickou částí svojí práce stanovím předpokládaný výsledek, vývoj situace zkoumaných forem podnikání v závislosti na výši daňového odvodu.

Graf č. 1 znázorňuje základní premisu, která bude vycházet z porovnání funkcí výše zdanění obou forem podnikání jednotlivce. Graf je pouze odhadem, který bude v dalším textu podrobně zkoumán a v závěru přesně definován.

Graf č. 1: Obecný předpoklad vývoje zdanění

Zdroj: vlastní práce

Průsečíky křivek jsou „body zvratu“, ve kterých dochází k situaci, ve které se protínají obě funkce. Tyto body znázorňují základ daně, který je v takové výši, kdy zdanění živnostníka je stejné jako zdanění společníka s. r. o.

V intervalech mezi průsečíky dochází k tomu, že pro podnikatele z hlediska výše odvodů bude výhodnější podnikat jako společník, respektive jako živnostník.

Rozdílný způsob výpočtu daně a stanovení základu daně u podnikání jednotlivce

V dalším textu vyhodnotím a posoudím hlavní rozdíly mezi dvěma způsoby zaznamenávání podnikatelské aktivity, které v modelových příkladech přichází do úvahy.

Společnost s ručením omezeným je povinna vést účetnictví. Živnostník si může celou situaci zjednodušit a může vést pouze daňovou evidenci, nepřesáhne-li jeho obrat za loňský rok 25 milionů Kč. Má také možnost uplatňovat paušální výdaje.

Z výše uvedené rozdílnosti zaznamenávání podnikatelské aktivity dochází také k rozdílům při vykazování stejné hospodářské operace a rozdílnému základu daně.

Rozdílnost základů daně je způsobena hlavně odlišnými metodami vedení účetnictví a daňové evidence. Pro lepší představu uvádím příklady situací, které jsou jinak zachyceny v účetnictví a jinak v daňové evidenci.

- Nákup materiálu: Odlišnost je v tom, že v účetnictví vzniká daňový náklad až v době, kdy jde nakoupený materiál do spotřeby. Pokud je vedena daňová evidence, vzniká daňový výdaj v okamžiku zaplacení za tento materiál.
- Fakturace prodaného zboží: V účetnictví je okamžikem, kdy tento případ vstupuje do základu daně prodej zboží. V daňové evidenci je to okamžik, kdy je toto zboží zaplaceno.
- Účtování mezd: V účetnictví se mzdy stávají nákladem toho období, ve kterém vznikl nárok na jejich vyplacení, u zdravotního a sociálního pojistného je tomu stejně, ale s podmínkou, že bude zaplaceno do měsíce po skončení běžného období. V daňové evidenci je mzda nákladem jen tehdy, pokud byla vyplacena.

Z výše uvedeného vyplývá, že může dojít k odlišnostem, které jsou způsobeny rozdíly mezi vedením účetnictví a daňové evidence.

Živnostník zdaňuje rozdíl mezi příjmy a výdaji, pokud není účetní jednotkou. Společník společnosti s ručením omezeným zdaňuje rozdíl mezi náklady a výnosy. Různě vysoký základ daně se projeví v rozdílné výši daně z příjmu, výši sociálního a zdravotního pojistného. Účetnictví podává věrnější pohled na podnikatelské aktivity a finanční situaci podnikatele.

Živnostník a společník společnosti s ručením omezeným také odlišně počítají svoji daňovou povinnost.

Společnost s ručením omezeným bude svůj příjem zdaňovat daní z příjmu právnických osob, společník bude podíl, který tvoří jeho příjem ještě navíc zdaňovat srážkovou daní. Společník navíc může být se společností v pracovně-právním vztahu a zdaňovat svoji odměnu prostřednictvím dílčího základu daně ze závislé činnosti.

Naproti tomu živnostník zdaní svůj příjem daní z příjmů fyzických osob, dílčím základem daně ze samostatně výdělečné činnosti.

Tabulka č. 10: Možnosti poplatníků dle zákona o dani z příjmu

	Živnostník	Společnost s ručením omezeným (společník)
Možnost uplatnit výdaje % z příjmů	ANO	NE
Nezdanitelné části a slevy na dani osobního charakteru	ANO	NE/ANO
Sazby daně	15 %	19 % + 15 %
Spolupracující osoba	ANO	NE
Zdravotní pojištění	POVINNÉ	POVINNÉ
Sociální pojištění	POVINNÉ	NEPOVINNÉ/POVINNÉ

Zdroj: vlastní práce

Tabulka znázorňuje možnosti jednotlivce, který může podnikat dvěma způsoby, provozovat živnost nebo založit společnost s ručením omezeným jako jediný zakladatel.

Živnostník má možnost uplatnit výdaje procentem z příjmů. K výhodám této možnosti patří hlavně její jednoduchost, procenta uplatnitelných výdajů jsou docela vysoká a pro každé zdaňovací období má živnostník možnost se znovu rozhodnout o způsobu uplatnění výdajů. Mezi nevýhody patří např., že každá změna způsobu uplatňování výdajů je doprovázena úpravou základu daně z předchozího zdaňovacího období. Při uplatňování výdajů procentem z příjmů, není možné pozastavit daňové odpisování hmotného majetku. Odpisování majetku stále probíhá, ale odpisy nejsou uplatňovány, protože jsou již součástí paušálních výdajů.

Využití možnosti nezdanitelných částí daně a slev na dani osobního charakteru má živnostník. Může ji mít i společník společnosti s ručením omezeným, pokud si bude vyplácet mzdu za práci pro společnost. Jedná se o formu uplatňování solidárního zdanění, kterou mají k dispozici pouze fyzické osoby.

Zisk, jako příjem společnosti s ručením omezeným, je nejprve zdaněn daní z příjmu právnických osob a před tím než se z něj stane disponibilní důchod společníka je ještě zdaněn srážkovou daní. Problematika zdanění je mnohem složitější a konkrétně u společníka existuje více variant vyplácení příjmu i více variant zdanění. K tomuto se ještě podrobně vrátím v dalším textu této práce.

Sociální pojistné musí povinně platit pouze fyzická osoba, která pobírá příjem. Z toho vyplývá, že ho bude platit živnostník vždy a společník společností jen za určitých podmínek.

Zdravotní pojistné je placeno vždy.

Metodika diplomové práce

Práci mohu rozčlenit do tří částí.

První část je teoretická a jejím hlavním cílem je zprostředkovat čtenáři ucelený výklad problematiky a teoretické znalosti, které jsou potřeba pro pochopení praktické části.

Ve druhé, následující, části uvádím a komentuji jednotlivé výpočty, které mi pomohou zanalyzovat daňové zatížení a přispět k jeho optimalizaci. K výpočtům jsem používala program EXCEL a pro složitější určení průsečíků program MAPLE.

V poslední části jsou shrnuty výsledky praktické části a je tu nastíněno doporučení podnikateli, jak se zachovat, pokud chce optimalizovat svoje daňové zatížení.

7. Výhody a nevýhody podnikání jednotlivce

V dalším textu jsou popsány nejdůležitější výhody a nevýhody podnikání jednotlivce jako živnostníka a jako společníka společnosti s ručením omezeným.

Tuto kapitolu uvádím záměrně z důvodů, aby čtenář viděl problematiku v širším kontextu ostatních faktorů, které mohou mít vliv na podnikatele při určení formy podnikání.

- a) Administrativní náročnost: U živnostníka, který začíná podnikat je proces začátku podnikání jednodušší. Živnostník musí získat „pouze“ povolení k provozování živnosti. Naproti tomu zakladatel společnosti s ručením omezeným, kromě oprávnění k provozování živnosti nebo jiného oprávnění, musí založit samotnou společnost s ručením omezeným.
- b) Základní kapitál: U tohoto bodu zmíním jen, že společnost s ručením omezeným má povinnost mít základní kapitál ve výši 200 000 Kč, živnostník nikoliv.
- c) Finanční možnosti, přístup ke zdrojům a potřeba kapitálu: Tento bod souvisí s nárokem na základní kapitál a s rozsahem provozovaných podnikatelských aktivit. Společnost s ručením omezeným má dle mého názoru lepší přístup k financím, např. může využívat rizikový kapitál, akvizice majetků, institut tichého společníka, ... Ty nejdůležitější formy získávání kapitálu popíši blíže v následujícím textu.

Rizikový kapitál neboli „venture capital“, je zvláštní druh rozvojového kapitálu. Jeho hlavním znakem je, že primárním investorem je většinou instituce finančních investorů např. banky. Investoři své peněžní prostředky předávají do fondu rizikového kapitálu, který je účelově založen společností. Tento fond je poté vložen do klientské společnosti, jedná se tedy o přímý vklad do základního kapitálu, který sebou přináší požadavek investora na zastoupení v představenstvu nebo v dozorčí radě společnosti. Investor podstupuje velké riziko, a proto je výnosnost této operace požadována nad 30 %. Rizikový kapitál nezůstává v podniku napořád, po určité době je stažen zpět k investorovi.

Akvizice majetku je proces, při kterém dochází k právnímu nebo ekonomickému spojení podniků. Existují dvě základní formy akvizice – fúze a konsolidace¹⁷.

Institut tichého společníka je definován jako osoba, která poskytuje podnikateli v rámci smlouvy o tichém společenství určitý vklad a podílí se tak na jeho podnikání. Podnikatel mu za tento vklad platí určitou část svého čistého zisku.

- d) Způsob a rozsah ručení za závazky: Společník společnosti s ručením omezeným za závazky společnosti neručí, ručí pouze do výše svého nesplaceného podílu. Společnost ručí celým svým majetkem. U živnostníka je situace relativně horší, ručí neomezeně celým svým i osobním majetkem.
- e) Podíl na zisku: Situace u živnostníka je jednoduchá, zisk po zdanění připadne živnostníkovi. U společnosti s ručením omezeným, je zisk rozdělován na základě rozhodnutí valné hromady, v našem případě je valnou hromadou jediný společník.

Obecně také platí, že k výplatě zisku nelze použít základní kapitál, rezervní fond ani ostatních kapitálových fondů a ani jiných fondů, které jsou ve společnosti tvořeny.

K vyplácení zisku společnosti s ručením omezeným patří podle zákona příděl do zákonného rezervního fondu.

Dále také platí, že zřizovací výdaje vykázané v aktivech jako dlouhodobý majetek, musí být odepsány do pěti let. Pokud tomu tak není, lze rozdělit zisk, jen pokud jsou disponibilní zdroje a nerozdělený zisk vyšší než tato neodepsaná část zřizovacích výdajů.

Další podmínkou, která musí být splněna, je, že vlastní kapitál nesmí klesnout pod hodnotu základního kapitálu zvýšeného o zůstatek zákonného rezervního fondu.

Podíl na zisku, který je vyplácen nesmí být vyšší než hospodářský výsledek snížený o povinný příděl do rezervního fondu a neuhrazené ztráty z minulých let zvýšený o nerozdělený zisk z minulých let a fondy vytvořené ze zisku.

¹⁷ Akvizice je majetková operace, kdy jedna společnost má zájem získat rozhodující majetkový podíl v jiné společnosti, jedná se o převzetí rozhodovacích pravomocí. Fúze je naproti tomu sloučení společností formou spojení a sdílejí zdrojů se záměrem dosažení společných cílů, jedná se o majetkoprávní přesuny.

U společníka se také z podílu na zisku musí odvést srážková daň.

- f) Účetní povinnosti: Společnost s ručením omezeným musí ze zákona vždy vést účetnictví. Povinnost vést účetnictví má ale i živnostník, který je zapsán v obchodním rejstříku ¹⁸. Živnostník má ale i možnost vést účetnictví na základě svojí svobodné vůle. Vést účetnictví je finančně náročné. Pro malé živnostníky je velice nákladné zajistit si vedení účetnictví, proto se uchylují k zaznamenávání podnikatelské aktivity formou daňové evidence. Výhodou, kterou daňová evidence živnostníkům přináší je, že mohou prokazovat výdaje procentem z dosažených příjmů. Zda se to poplatníkovi vyplatí, musí posoudit sám.

¹⁸ Zápis do obchodního rejstříku je povinný pro obchodní společnosti; družstva; jiné právnické osoby, u kterých to stanoví zákon; zahraniční osoby, které mají podnik nebo organizační složku umístěnou na území ČR; fyzické osoby, které jsou podnikatelem podle obchodního zákoníku v případě, že její výnosy nebo příjmy mají v průměru za dvě po sobě jdoucí období částku 120 milionů Kč nebo pokud provozuje živnost průmyslovým způsobem anebo podle zvláštních předpisů.

8. Daň z příjmů živnostníka

Předpoklady

Nejprve se budu věnovat zdanění osoby, která podniká na základě živnostenského zákona.

Výsledkem bude výpočet míry zdanění a výše daňového odvodu živnostníka na daň z příjmu fyzických osob, sociálního a zdravotního pojištění.

Pro tento výpočet určím předpoklady platnosti.

Předpoklady zdanění živnostníka:

- Fyzická osoba je občanem ČR s bydlištěm na území ČR.
- Osoba provozující živnost bude zdaňována základem daně z příjmů fyzických osob, dílčím základem „příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti“.
- Živnostník bude vykonávat výdělečnou činnost jako hlavní činnost.
- Živnostník nebude v modelovém příkladu dosahovat jiných příjmů.
- Živnostník nechce být účasten na nemocenském pojištění.
- Ve společné domácnosti bude s podnikatelem žít manželka/manžel. Osoba sdílející společnou domácnost bude mít svůj zdanitelný příjem vyšší než 68 000 Kč v ročním úhrnu, tato osoba není držitelem ZTP/P průkazu.

V případě, že domácnost sdílí s podnikatelem partner, je možné využít institut spolupracující osoby. Ve své práci nebudu přesně analyzovat a počítat s dopadem spolupracující osoby. Uvedu pouze případy, kdy by optimalizace připadala v úvahu.

Pojem spolupracující osoba umožňuje rozdělit příjmy a výdaje poplatníka daně z příjmů fyzických osob na osobu s ním v domácnosti a minimalizovat daňové zatížení rodiny a snížit náklady na sociální a zdravotní pojištění poplatníka.

Využití tohoto institutu je výhodné zvážit zejména v následujících situacích:

- a) Spolupracující osoba nedosahuje žádných zdanitelných příjmů: Je to situace, kdy nemůže uplatnit slevy na dani a další odčitatelné položky od základu daně.
- b) Spolupracující osoba má velmi nízké zdanitelné příjmy a nemůže plně využít slevy na dani a další odčitatelné položky od základu daně.

- c) Podnikatel s vysokým základem daně: Je možné v rámci úspory, na nově zavedenou solidární daň, rozdělit příjmy na spolupracující osobu a této dani uniknout.
 - d) Podnikatel ve zdaňovacím období dosáhne daňové ztráty a může tuto ztrátu částečně přesunout na spolupracující osobu, která má vyšší základ daně a sníží tak její daňovou povinnost.
- Součástí modelového příkladu nebude výpočet základu daně, protože pro účely práce to není směrodatné.

Práce byla zpracovávána na přelomu roku 2013 a 2014. Toto období se vyznačuje určitými změnami v zákoně o dani z příjmů. Jde o změny v souladu s tzv. úsporným daňovým balíčkem a důchodovou reformou a řadou dalších dílčích novel.

V mojí práci bude mít vliv zavedení „solidárního zvýšení daně“ ve výši 7 % z dílčího základu příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků a z příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti. Toto solidární zdanění se uplatňuje na příjem přesahující 48násobek průměrné mzdy, tj. 1 242 432 Kč.

Za označením solidární daň se skrývá skutečnost, že se jedná pouze o zatížení příjmu, který překročí strop pro vyměření základu pro pojistné na sociální zabezpečení. Konstrukce této daně je problematická, protože má dopad na odvod měsíčních záloh ze závislé činnosti a na povinnost podat daňové přiznání. Zaměstnancům, kteří budou podléhat solidárnímu zvýšení daně, a to třeba jen v jednom měsíci, nebude moci být provedeno roční zúčtování daně a takoví zaměstnanci budou muset podat daňové přiznání.

Ve výše uvedeném období došlo také ke zvýšení minimální vyměřovací základny u zdravotního a sociálního pojistného.

Maximální vyměřovací základ u sociálního pojistného byl také navýšen. U zdravotního pojistného byl zrušen maximální vyměřovací základ. Zrušení maximálního vyměřovacího základu je reakcí na nárůst deficitu na účtech zdravotních pojišťoven a v důsledku neúnosného daňového zvýhodnění osob s mnohamilionovými příjmy.

Zvýšení maximálních, respektive minimálních vyměřovacích základů je způsobeno zvýšením průměrné mzdy.

Dále také došlo ke změně minimální mzdy, byla zvýšena z 8 000 Kč na 8 500 Kč.

Zdanění příjmu živnostníka

Nyní budu provádět výpočty, jejichž výsledkem bude grafické znázornění míry zdanění při různém základu daně a výše odvodů pro jednotlivé povinné daňové platby. Při výpočtech vycházím z následujících rovnic.

Výše odvodu živnostníka:

- ***Výše odvodu živnostníka = soc. poj. + zdrav. poj. + DPFO + solidární daň***

Odvod živnostníka se skládá ze čtyř složek. Velký podíl na odvodech živnostníka má sociální pojistné, další nezanedbatelnou položkou je daň z příjmu a zdravotní pojistné. Solidární daň se plátce daně dotkne až v případě, že jeho základ daně je vyšší než 1 242 432 Kč.

- ***Soc. poj. = základ daně * k * sazba soc. poj.***

Hlavní podmínkou pro výpočet sociálního pojistného je, že minimální výše vyměřovacího základu pro sociální pojistné je 77 652 Kč, maximální výše pojistného činí 1 242 432 Kč. Minimální odvod pojistného je v roční částce 22 675 Kč, měsíčně musí poplatník minimálně uhradit částku 1 890 Kč. Maximální odvod pojistného je v roční částce 362 791 Kč, měsíčně poplatník maximálně odvede 30 233 Kč. Jedná se o hodnoty z roku 2013.

Koeficient k je koeficientem pro výpočet vyměřovacího základu sociálního pojistného a rovná se polovině základu daně z příjmů fyzických osob. Výše sazby daně sociálního pojistného je 29,2 %.

Matematický zápis daných podmínek:

$$\left[\begin{array}{l} Soc. poj. \min = 77\ 652 \\ Soc. poj. \max = 1\ 242\ 432 \\ k = 0,5 \\ Sazba soc. poj. = 0,292 \end{array} \right]$$

- **$Zdrav. poj. = základ\ daně * k * sazba\ zdrav. poj.$**

U zdravotního pojistného existuje pouze podmínka pro minimální výši placeného pojistného. Minimální výše zdravotního pojistného je 155 304 Kč. To znamená, že výše pojistného zaplaceného poplatníkem je 20 967 Kč v roční částce, měsíčně osoba bude podléhat minimálně odvodu ve výši 1 748 Kč.

Koeficient k má stejný význam jako u sociálního pojistného, jeho účelem je snížit na polovinu základ z daně z příjmů a vytvořit tak základ pro výpočet zdravotního pojistného. Sazba zdravotního pojistného pro živnostníka je 13,5 %.

Podmínky vyjádřené matematickým zápisem:
$$\left[\begin{array}{l} Zdrav. poj._{min} = 155\ 304 \\ k = 0,5 \\ Sazba\ zdrav. poj. = 0,135 \end{array} \right]$$

- **$DPFO = sazba\ DPFO * zákl. daně - sleva\ na\ poplatníka$**

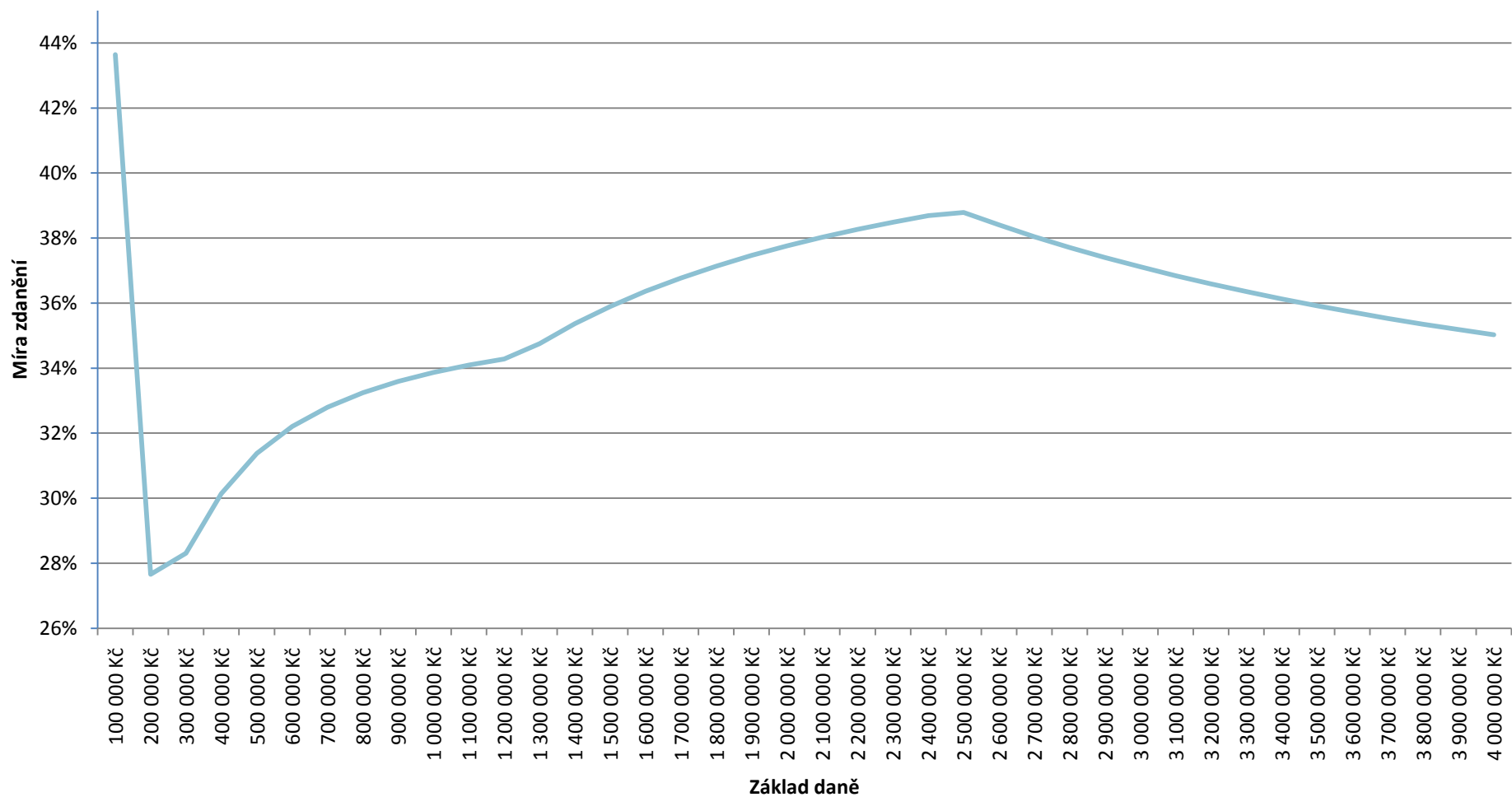
Daň z příjmu fyzických osob bude vypočtena tak, že základ daně vynásobíme sazbou daně z příjmu fyzických osob, která činí 15 %. Od takto vypočtené daňové povinnosti bude odečítána jediná sleva a to sleva na poplatníka.

- **$Solidární\ daň = (zákl. daně - 1\ 242\ 432) * 0,07$**

Solidární daň bude aplikována jen pro základ daně vyšší než maximální vyměřovací základ pro sociální pojistné, tzn. solidární daň je uplatňována pouze u základů daně, které jsou vyšší než 1 242 432 Kč.

Matematický zápis podmínky: $(zákl. daně - 1\ 242\ 432) * 0,07 > 0$

Graf č. 2: Míra zdanění fyzické osoby podnikající na základě živnostenského oprávnění

KOMENTÁŘ ke grafu č. 2 „Míra zdanění fyzické osoby podnikající na základě živnostenského oprávnění“.

Míra zdanění živnostníka je zkoumána v intervalu od 100 000 Kč do 4 000 000 Kč. Na ose x jsou vyneseny základy daně, na ose y je znázorněna dosažená míra zdanění u jednotlivých základů daně.

Zkoumaný interval byl zvolen tak, aby v něm byly uplatňovány minimální základy zdravotního i sociálního pojistného, maximální vyměřovací základ sociálního pojistného i nově zavedený institut solidárního zdanění.

Do základu daně 165 600 Kč není plně uplatněna sleva na poplatníka. Na grafu je tato skutečnost patrna. Ve zkoumaném intervalu $\langle 100\,000\text{Kč}; 165\,600\text{Kč} \rangle$ funkce strmě klesá. Je to způsobeno stále intenzivnějším využitím slevy na poplatníka. V mezním bodě popisovaného intervalu je dosaženo příjmu rovnajícímu se nezdanitelnému minimu. Výše zdanění poplatníka nikdy nedosáhne nižší úrovně než v tomto bodě.

Živnostník při nízkém základu daně narazí na minimální vyměřovací základy pojistného na zdravotní a sociální pojistné. Minimální základ pro sociální pojistné je uplatňován do 310 608 Kč základu daně. Minimální základ pro zdravotní pojistné je uplatňován do výše 155 304 Kč základu daně.

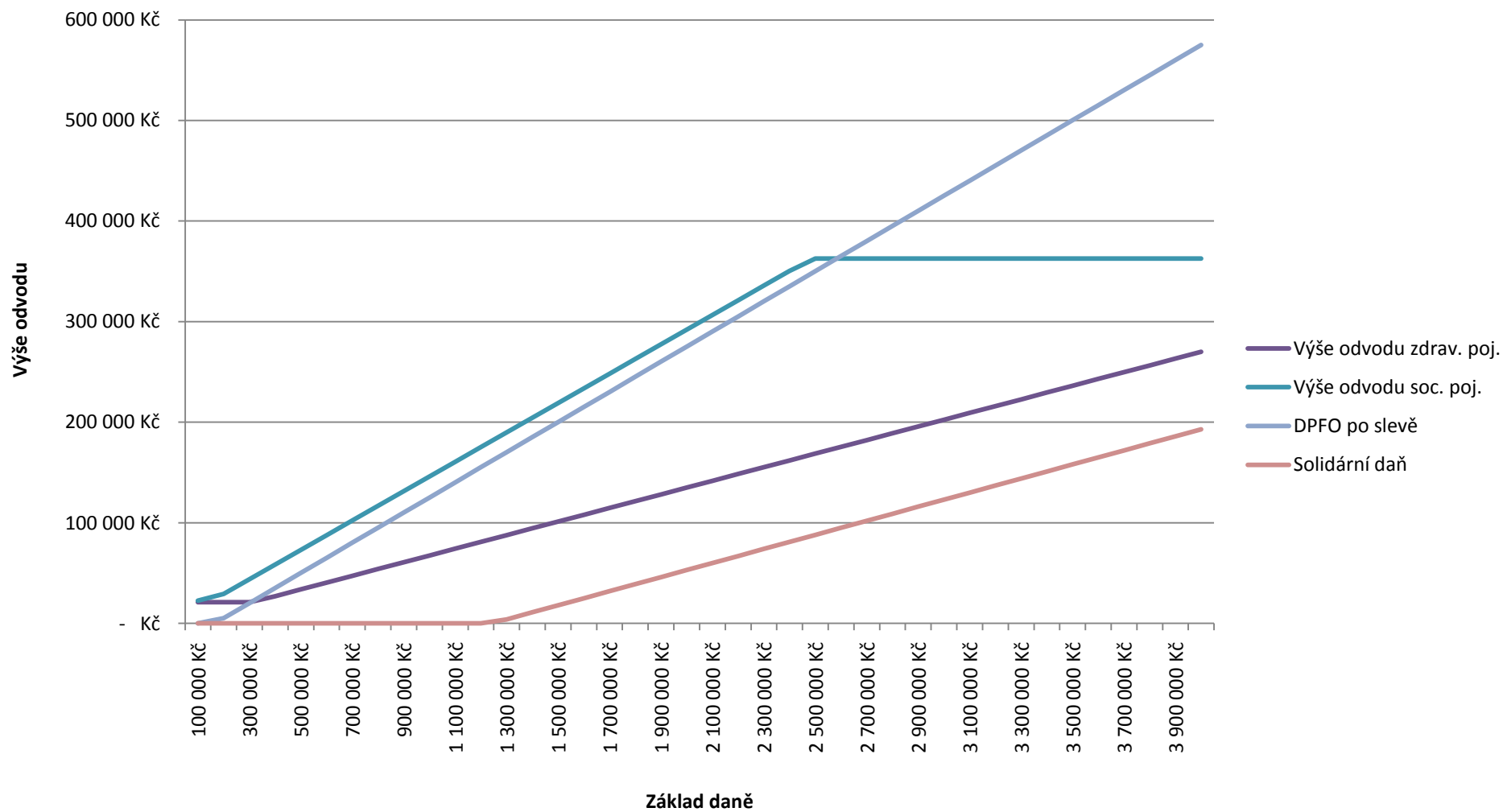
Při základu daně nižší než 310 608 Kč je situace pro poplatníka značně nevýhodná.

V intervalu od 165 600 Kč do 2 484 684 Kč se míra zdanění pozvolna zvyšuje. Tato skutečnost je dána tím, že je uplatňována sleva na poplatníka, která zajišťuje solidární zdanění příjmů. Její vliv ovšem stále slábne.

V intervalu od bodu 2 484 684 Kč se míra zdanění snižuje. Tato skutečnost je dána omezením v podobě maximálního vyměřovacího základu u sociálního pojistného.

Vývoj funkce grafu je také ovlivněna zavedením solidárního zdanění, které se dotýká jen malé skupiny poplatníků a jeho výše je tvořena 7 % z příjmů nad hranici 1 242 432 Kč.

Graf č. 3: Výše daní a odvodů živnostníka

Zdroj: vlastní práce

KOMENTÁŘ ke grafu č. 3 „Výše daní a odvodů živnostníka“.

Graf č. 3 znázorňuje výši odvodů jednotlivých složek zdanění v absolutním vyjádření. Na ose x jsou vyneseny základy daně. Na ose y je znázorněna výše odvodu.

Živnostník je zatížen daňovou povinností týkající se:

- daně z příjmů fyzických osob,
- sociálního pojistného,
- zdravotního pojistného
- a od určitého základu daně solidární daní.

Daň z příjmu fyzických osob: její funkce začíná v nule. Je to způsobeno částkou nezdanitelného minima, kterou představuje sleva na poplatníka. Výše částky nezdanitelného minima je pro osobu provozující živnost stanovena na částce 165 600 Kč. Při této částce a nižší osoba stále podléhá dani z příjmů fyzických osob, ale platí nulovou daň. Výše odvodu daně z příjmů fyzických osob se vyvíjí monotónně, v celém intervalu je rostoucí.

Sociální pojistné: Funkce sociálního pojistného je poznamenána legislativním ustanovením o minimální a maximální výši pojistného. Graficky je na grafu toto omezení vyjádřeno vodorovným průběhem funkce v dotčených intervalech.

Zdravotní pojistné: Funkce zdravotního pojištění je ve svém začátku vodorovná, je to způsobeno minimálním vyměřovacím základem na zdravotní pojistné. Maximální vyměřovací základ zdravotního pojistného byl zrušen, proto funkce zdravotního pojistného stále roste při zvyšujících se základech daně.

Solidární daň: Funkce solidárního zdanění je specifická tím, že začíná až u základu daně ve výši 1 242 432 Kč. Velikost odvodu je 7 % z rozdílu mezi základem daně a stanovenou mezí pro solidární daň. Funkce od základu daně 1 242 432 lineárně roste se zvyšujícím se základem daně.

9. Daň z příjmů společníka spol. s r. o.

Předpoklady

Nyní přistoupím k druhému bodu praktické části. Musím, stejně jako tomu bylo u živnostníka, posoudit a přiblížit problematiku zdanění u společníka společnosti s ručením omezeným.

Předpoklady zdanění společníka společnosti s ručením omezeným pro modelové příklady jsou následující:

- Zakladatel a jediný společník je občan ČR a na území ČR má i svoje bydliště.
- Společnost s ručením omezeným má živnostenský list.
- Společník má v rámci daňové optimalizace možnost vykonávat, v případě, že to bude výhodné, činnost jednatele na základě smlouvy o výkonu funkce.
- Společník může být ve společnosti i zaměstnán, pokud by tím bylo dosaženo nižšího daňového odvodu. Toto zaměstnání nemá souvislost s výkonem funkce a respektuje novelu obchodního zákoníku. Novela pojednává hlavně o tom, že pokud je mezi jednatelem a společností uzavřena pracovní smlouva, je neplatná v případě, že je náplň pracovního zařazení shodná s funkcí jednatele.
- Předpokládám, že možnosti příjmů společníka jsou:
 - a) Podíl na zisku společnosti
 - b) Mzda
 - c) Kombinace
- Společník nemá jiné zdanitelné příjmy a nechce být účasten důchodového pojištění.
- Žije ve společné domácnosti s jinou osobou, která je definována stejně jako u osoby provozující živnost.

Další předpoklady, ke kterým bude přihlédnuto při tvorbě modelových příkladů:

- Společnost doplňuje rezervní fond o částku 5 % z čistého zisku.
- Jednatel si bude vždy chtít vyplatit maximální výši odměny.

Zdanění společníka spol. s r. o.

Jednatel společnosti s ručením omezeným provozuje svoji činnost, aby maximalizoval zisk společnosti, budu tedy hájit tyto zájmy a navrhnou mu variantu, při které bude na dani a pojistném státu odvádět, co nejmenší částku.

Jak již bylo uvedeno, mám tři možnosti. Nejprve se budu věnovat každé možnosti zvlášť a na konec určím tu, která bude pro podnikatele neoptimálnější z hlediska míry zdanění příjmu.

Budu počítat s těmito možnostmi:

- I. Odměna vyplacena formou podílu na zisku společnosti
- II. Odměna vyplacena na základě pracovně-právního vztahu
- III. Kombinace podílu na zisku a odměny z pracovně-právního vztahu

I. Odměna vyplacena formou podílu na zisku

Nejprve si vypočítám zdanění podílu na zisku společníka včetně povinné platby na zdravotní pojistné.

Sociální pojistné společník platit nebude, protože jeho cílem je především minimalizovat svoji daňovou povinnost, tzn. nepovinné platby nebudou plátcem daně akceptovány.

V tomto případě nebude společník pracovat pro společnost ve formě pracovního vztahu.

Při výpočtu a následném grafickém znázornění budu vycházet z výpočtů:

- ***Odvod společnosti = daň z příjmu právnických osob***
- ***Odvod společníka = zdrav. poj.¹⁹ + sazba dle § 36²⁰***

Obecné vyčíslení zdanění příjmu společníka společnosti s ručením omezeným má tuto podobu:

$$\text{Celkové zdanění vypláčeného podílu na zisku} = \underbrace{(100\% - 19\%) * 15\%}_{\text{Srážková daň}} + \underbrace{19\%}_{\text{DPPO}}$$

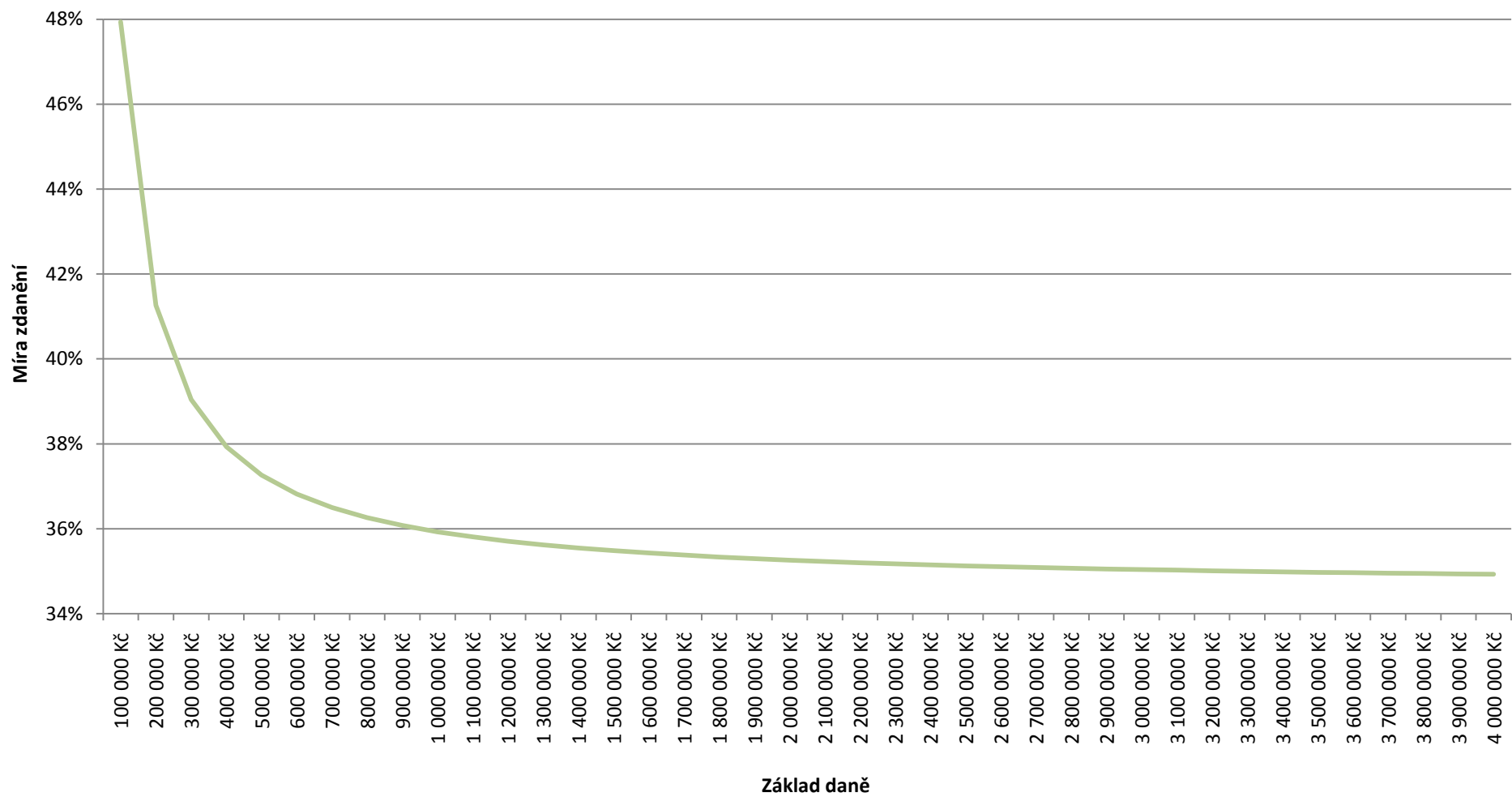
Výše zdanění zisku je 31,15 %.

To ale není všechno, společník musí ještě odvést zdravotní pojistné a také má povinnost zřídit a doplňovat povinný rezervní fond, který musí společnost s ručením omezeným tvořit dle obchodního zákoníku. Příděl do rezervního fondu činí 5 % z čistého zisku.

¹⁹ Zdravotní pojištění bude odváděno z minimální částky, ze které odvádějí pojistné osoby bez zdanitelného příjmu. Výše této částky ročně je 13 344 Kč.

²⁰ Sazba dle §36: sazba srážkové daně z podílu na zisku dle §36 zákona o daních z příjmu. Její sazba je 15 % a je odváděna ze zisku před rozdělením pod majetkovou zodpovědností společnosti.

Graf č. 4: Míra zdanění společníka společnosti s ručením omezeným - podíl na zisku

Zdroj: vlastní práce

KOMENTÁŘ ke grafu č. 4 „Míra zdanění společníka společnosti s ručením omezeným – podíl na zisku“.

Na ose x jsou vyneseny základy daně, které byly v analytické části sledovány. Jedná se o hodnoty v intervalu základu daně od 100 000 Kč do 4 000 000 Kč.

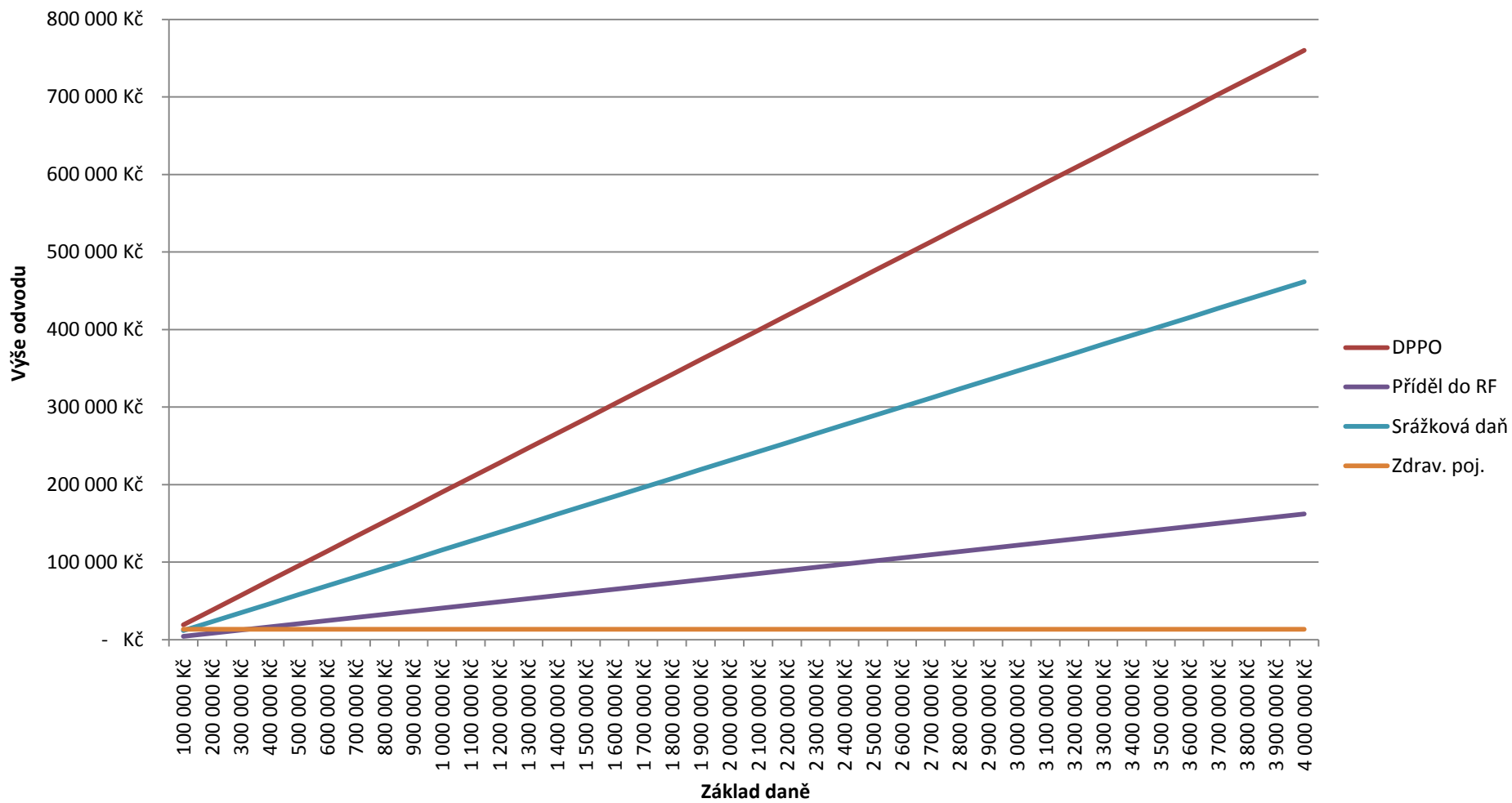
Funkce míry zdanění společníka při vyplácení podílu na zisku je v celém intervalu klesající. Sklon a tvar funkce je dán tím, že je odváděno zdravotní pojistné, které je placeno v částce 13 344 Kč za rok nezávisle na základu daně.

Obecně platí, že čím vyšší je základ daně respektive zisk, tím nižší je míra zdanění.

Dalším bodem k zamyšlení je, z hlediska optimalizace daně z příjmů, že v případě vyplácení podílu na zisku není možné uplatnit slevy na dani a ani případný daňový bonus.

V tomto případě fyzická osoba neplatí sociální pojistné. Má úsporu na odvodech, ale je nutné zvážit a učinit opatření, protože v budoucnu tato osoba nebude pobírat důchod ze státního důchodového fondu a v případě nemoci se nebude moci na pomoc státu také spolehnout.

Graf č. 5: Výše daní a odvodů společníka společnosti s ručením omezeným – podíl na zisku

Zdroj: vlastní práce

KOMENTÁŘ ke grafu č. 5 „Výše daní a odvodů společníka společnosti s ručením omezeným – podíl na zisku“.

Graf č. 5 znázorňuje výši daní a odvodů společníka při vyplácení podílu na zisku. Na ose x má vynesené výše základů daně a na ose y má vynesenu hodnotu povinných odvodů.

V grafu jsou čtyři lineární funkce:

- Daň z příjmu právnických osob,
- zdravotní pojistné,
- funkce srážkové daně
- a poslední linie znázorňuje přiděl do rezervního fondu, povinnou platbu nedaňového charakteru, která se pojí s vyplácením podílu na zisku.

Sklony *funkcí daně z příjmů právnických osob a srážkové daně* jsou dány daňovou sazbou a základem, ze kterého se tato daňová sazba počítá. Funkce se vyvíjejí lineárně a rostou se zvyšujícím se základem daně.

Funkce zdravotního pojistného je vodorovná s osou x, protože zdravotní pojistné je placeno ve svojí minimální konstantní hodnotě nezávislé na výši základu daně.

Do grafu je přidána platba *povinného podílu do rezervního fondu*. Nejedná se o daň, ale tato skutečnost byla brána do úvahy při výpočtu míry zdanění, protože společnost má povinnost tvořit rezervní fond ze zisku. Příděl do rezervního fondu byl stanoven v zákonné výši 5 % z čistého zisku.

II. Odměna vyplácena na základě pracovně-právního vztahu

Při tomto dílčím výpočtu budu považovat za směrodatné výsledky hospodaření bez mzdových nákladů. Následně vypočítám výši odměny z pracovně-právního vztahu tak, aby výsledek hospodaření společnosti, včetně mzdových nákladů, vyšel nulový.

Odměna z pracovně-právního vztahu má dvě podoby:

1. *Odměna za výkon funkce jednatele:* V mém případě může mít jednatel společnosti s ručením omezeným odměnu ve výši, jakou si jako jediný společník sám schválí. V případě více společníků o výši odměny rozhoduje valná hromada. Výše odměny může mít formu měsíční nebo i roční částky na základě smlouvy o výkonu funkce. Jediný společník a jednatel má další povinnost podle § 132 odst. 3 Obchodního zákoníku, smlouva o výkonu funkce musí mít formu notářského zápisu nebo písemnou formu a musí být podepsána před orgánem pověřeným legalizací.

Odměna jednatele je příjmem ze závislé činnosti a je zatížena povinnostmi odvodů sociálního, zdravotního a nemocenského pojištění.

U zdravotního pojištění je důležité, jestli má jednatel i jiný příjem, ze kterého se odvádí zdravotní pojištění. Důležité je, aby jednatel platil pojistné alespoň z minimální mzdy.

Pro sociální a nemocenské pojištění je zaveden výraz "zaměstnání malého rozsahu". Zaměstnání malého rozsahu je v případě, pokud má jednatel odměnu do výše 2 500 Kč měsíčně. Tato částka pak nepodléhá sociálnímu ani nemocenskému pojištění.

2. *Mzda na základě pracovní smlouvy:* V tomto případě se jedná o běžný pracovně-právní vztah, plynoucí z pracovní smlouvy, se všemi zákonnými podmínkami.

Pracovní smlouva musí být podepsána nejpozději v den, kdy osoba nastupuje do nového zaměstnání. V pracovní smlouvě musí být povinně uveden druh práce, místo výkonu práce a den nástupu do zaměstnání.

Pracovní smlouva by také měla obsahovat nepovinné informace, které jsou pro zaměstnance velmi důležité. Jedná se o informace konkretizující délku

dovolené, zkušební a výpovědní dobu, rozvržení pracovní doby, mzdové podmínky, konkurenční doložku²¹, atd.

²¹ Konkurenční doložka je dohoda mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, kterou se zaměstnanec zavazuje, že po dobu nejdéle jednoho roku od skončení zaměstnání nebude vykonávat výdělečnou činnost, která by byla shodná s předmětem činnosti zaměstnavatele nebo k ní měla soutěžní povahu, která by tím zaměstnavateli značně ztížila činnost, a zaměstnavatel se zase zavazuje, že zaměstnanci za to poskytne za každý měsíc plnění tohoto závazku přiměřené finanční vyrovnání.

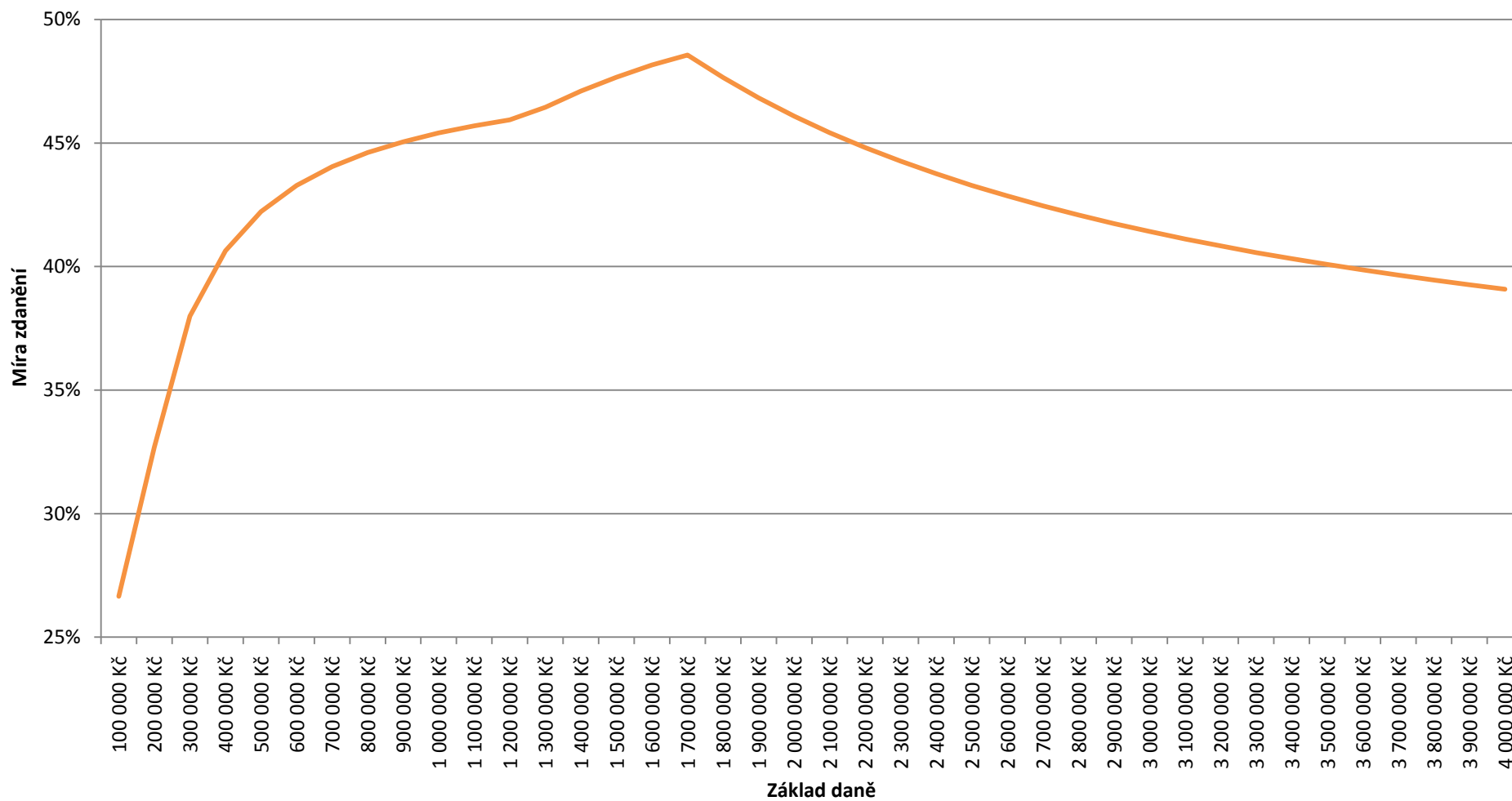
Při výpočtu budu tedy postupovat podle vzorce:

- ***Hrubá mzda*** =
$$\frac{\text{Výsledek hospodaření bez mzdových nákladů} - 32\,700}{1,34}$$

Od výsledku hospodaření bez mzdových nákladů odčítám částku 32 700 Kč. Tato částka představuje mzdové náklady související s vyplácením si odměny za funkci jednatele v ročním úhrnu.

Ve jmenovateli uvádím hodnoty 1,34. Tato hodnota představuje 134 % z hrubé mzdy, tato částka tedy představuje superhrubou mzdu respektive náklady na společníka v pracovně-právním vztahu.

Graf č. 6: Míra zdanění společníka společnosti s ručením omezeným - pracovně-právní vztah

Zdroj: vlastní práce

KOMENTÁŘ ke grafu číslo 6 „Míra zdanění společníka společnosti s ručením omezeným - pracovně-právní vztah“.

Výše uvedený graf zaznamenává míru zdanění společníka ve společnosti s určením omezeným v případě, kdy si vyplácí odměnu jen formou příjmu ze závislé činnosti.

Na ose x jsou znázorněny základy daně, na ose y vynáším míru zdanění v procentech.

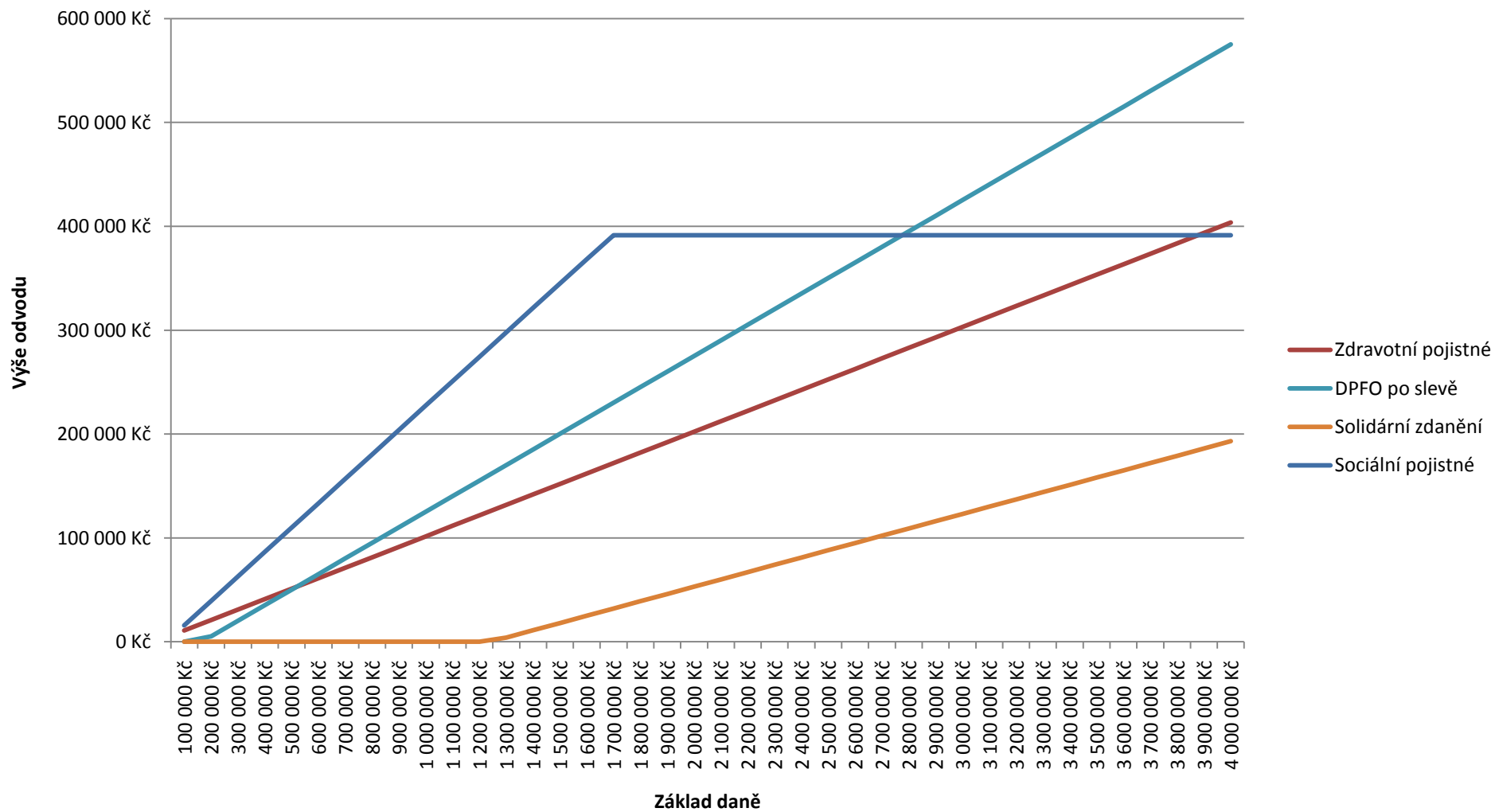
Funkce není monotónní, v počátku svého intervalu je rostoucí, v další části je klesající. Podíváme se, čím je průběh funkce ovlivněn.

Sleva na poplatníka, princip solidárního zdanění, působí v celém zkoumaném intervalu. Její vliv slábne, protože sleva na poplatníka tvoří stále menší podíl na celkovém příjmu.

Při základu daně cca 1 300 000 Kč je z grafu patrné, že poplatník podléhá solidárnímu zdanění. Směrnice grafu se mírně vychyluje ze svého kurzu.

Od základu daně cca 1 700 000 Kč zaměstnanec narazí na strop sociálního pojistného. Tato situace způsobí výraznou změnu ve směrnici grafu. Jedná se o velkou výhodu pro osoby pobírající nadstandardní odměnu z pracovně právního vztahu. V roce 2013 zaměstnanec maximálně odvede na sociálním pojistném 80 758 Kč, zaměstnavatel 310 608 Kč nezávisle na svém příjmu vyšším než 1 242 432 Kč v hrubé částce.

Graf č. 7: Výše daní a odvodů společníka společnosti s ručením omezeným – pracovně-právní vztah

KOMENTÁŘ ke grafu číslo 7 „Výše daní a odvodů společníka společnosti s ručením omezeným – pracovně-právní vztah“.

Graf č. 7 znázorňuje výši daní a odvodů společníka při vyplácení mzdy v maximální možné výši. Na ose x je v grafu vynesena výše základů daně a na ose y je výše povinných odvodů v peněžním vyjádření.

V grafu jsou čtyři funkce:

- Daň z příjmu fyzických osob,
- sociální pojistné,
- zdravotní pojistné
- a solidární zdanění.

Daň z příjmů fyzických osob je v počátku intervalu nulová v rámci uplatnění nezdanitelného minima, dále roste lineárně.

Sociální pojistné je v počátku grafu lineárně rostoucí, při hodnotě mzdy 1 242 432 Kč v hrubé částce je na svém maximu. Z důvodu stanoveného maximálního odvodu na sociální pojistné se funkce od tohoto bodu pohybuje vodovodně s osou x.

Zdravotní pojistné je v celém intervalu rostoucí.

Solidární zdanění je zavedeno nově v daňovém řádu a z výše uvedeného grafu je patrné, že prolíná prvek solidarity i do příjmů fyzických osob ze závislé činnosti.

Daň z příjmů právnických osob není v grafu uvedena, protože je v celém intervalu nulová a to z toho důvodu, že výsledek hospodaření je minusový (nízké základy daně) nebo nulový. Veškerý příjem společnosti jde ze společnosti pryč a je vyplacen jedinému společníkovi formou mzdy a odměny z výkonu funkce jednatele.

III. Kombinace podílu na zisku a odměny z pracovně-právního vztahu

Pokud chci dosáhnout minimálního zdanění, mám ještě jednu alternativu. Existuje možnost, že si společník společnosti s ručením omezeným bude vyplácet kromě podílu na zisku i mzdu na základě pracovní smlouvy a odměnu za výkon funkce jednatele, tzn. zkombinuji oba předchozí případy při zachování principu co nejnižší míry zdanění.

V tabulce č. 11 je zvolena optimální výše mzdy a odměny jednatele. Výše odměny ze závislé činnosti je zvolena tak, aby byla plně vykompenzována sleva na poplatníka.

Tabulka č. 11: Určení nezdanitelného minima

Roční výše odměny za funkci jednatele		30 000 Kč
Sociální pojištění	společnost	0 Kč
	zaměstnanec	0 Kč
Zdravotní pojištění	společnost	2 700 Kč
	zaměstnanec	1 350 Kč
Roční výše mzdy		99 240 Kč
Sociální pojištění	společnost	24 810 Kč
	zaměstnanec	6 451 Kč
Zdravotní pojištění	společnost	8 932 Kč
	zaměstnanec	4 466 Kč
Superhrubá mzda		165 682 Kč
Zaokrouhlený základ daně		165 600 Kč
Daň		24 840 Kč
Daň po slevě na poplatníka		0 Kč
Čistá odměna z pracovně-právního vztahu		116 973 Kč

Zdroj: vlastní práce

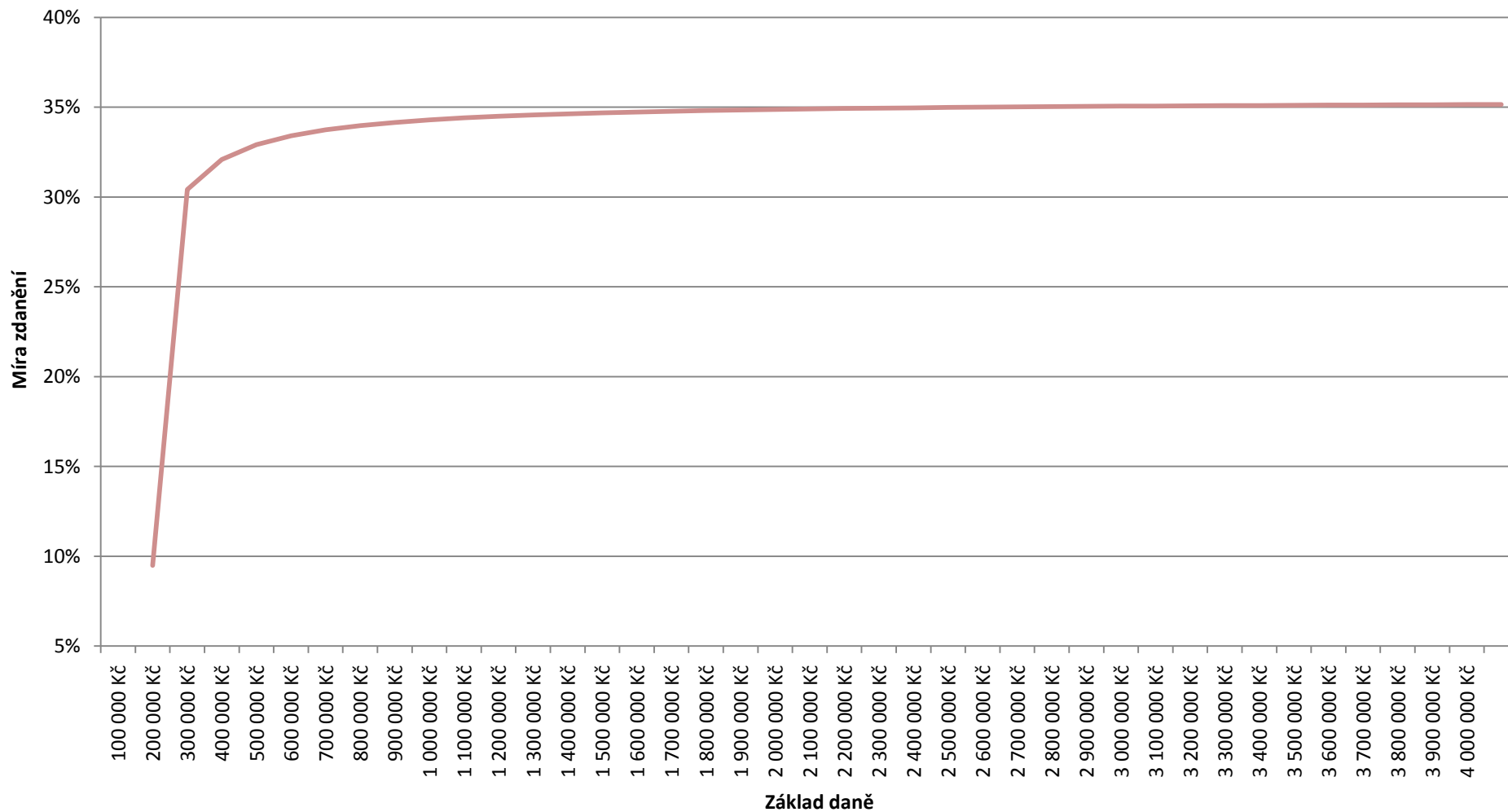
Z výše uvedeného výpočtu vyplývá, že první složka příjmu ze závislé činnosti je odměna 30 000 Kč ročně za výkon funkce jednatele. Výše této odměny je určena v závislosti na platné legislativě, která osvobozuje odměnu za výkon funkce od sociálního pojistného, rozhodná výše je právě 30 000 Kč ročně, tzn. 2 500 Kč měsíčně.

Zbytek příjmu ze závislé činnosti si jednatel vyplatí formou mzdy a to až do výše, kdy se vykompenzuje sleva na poplatníka. Jedná se o 99 240 Kč ročně. Měsíční výše mzdy bude tedy 8 270 Kč.

Výše uvedený výpočet představuje opravdu nejlepší kombinaci. Zdanění osoby společníka daní z příjmu fyzických osob se rovná nule. Příjem podléhá pouze pojistnému.

Ještě malá poznámka: Pokud by si společník vyplácel pouze mzdu, ve výši nezdanitelné části příjmu, byla by výše jeho příjmu ze závislé činnosti jen 123 655 Kč. To je o 5 585 Kč méně než při optimální kombinaci.

Graf č. 8: Míra zdanění společníka - kombinace odměny na základě pracovně-právního vztahu a podílu na zisku

Zdroj: vlastní práce

KOMENTÁŘ ke grafu č. 8 „Míra zdanění společníka - kombinace odměny na základě pracovně-právního vztahu a podílu na zisku“

Výše uvedený graf zaznamenává míru zdanění společníka ve společnosti s určením omezeným v případě, kdy si bude vyplácet jak odměnu ze závislé činnosti, tak i podíl na zisku. Odměna ze závislé činnosti byla stanovena v tabulce č. 11.

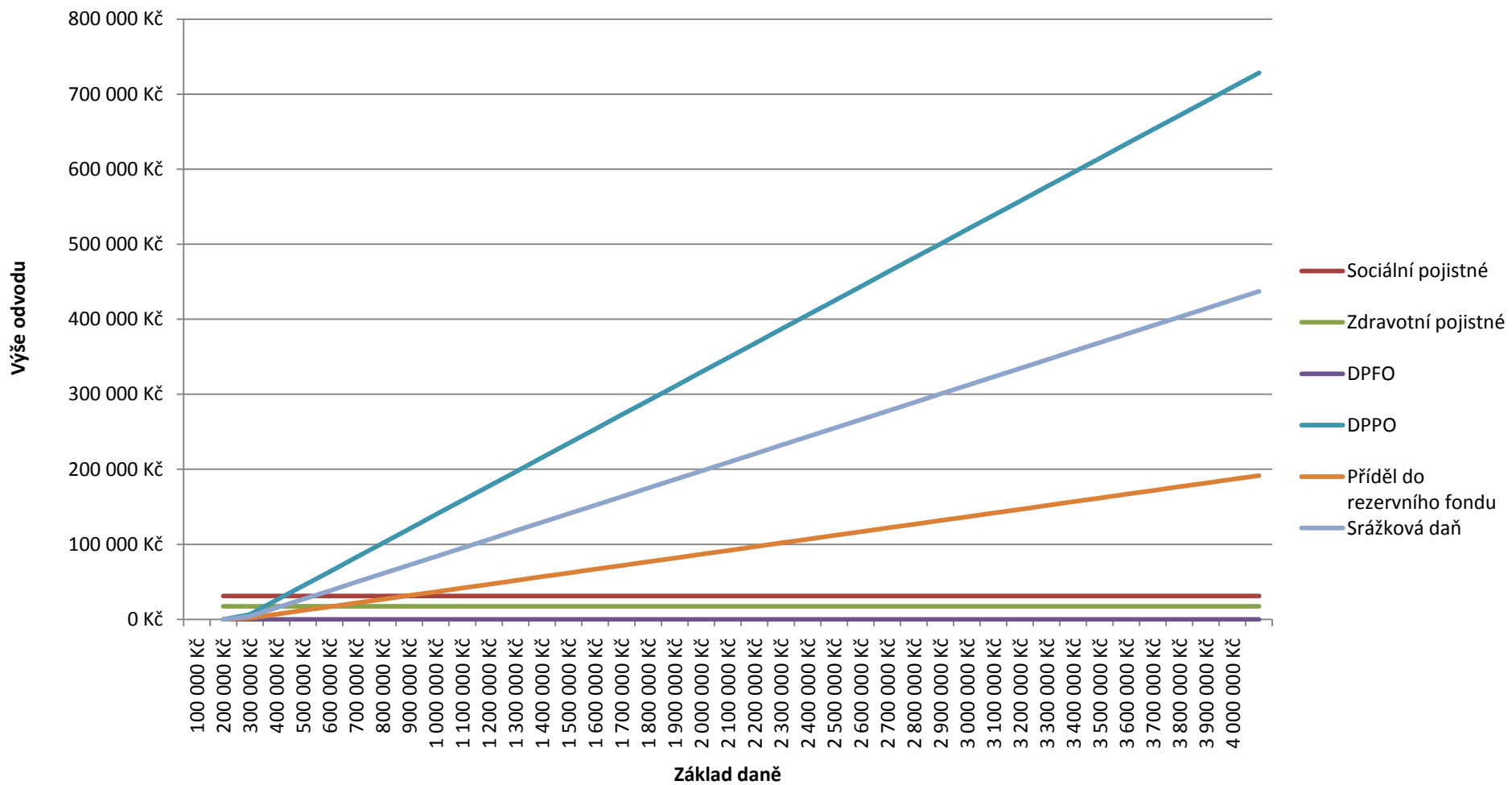
Na ose x jsou znázorněny základy daně, na ose y vynáším míru zdanění v procentech.

Funkce je monotónní, je rostoucí v celém intervalu. Růst funkce se s růstem základu daně zpomaluje.

V intervalu do základu daně 165 600 Kč je příliš nízký výsledek hospodaření, který neumožňuje vyplácení podílu na zisku. V těchto případech je výsledek hospodaření po odečtení mzdových nákladů dokonce záporný. Daňově uznatelné náklady plynoucí z pracovně-právního vztahu zůstanou ve stejné, optimální, výši. V tomto intervalu je zdanění určeno pouze jako výsledek zdanění této optimální kombinace odměny z pracovně-právního vztahu. Výše zdanění v tomto intervalu je rovna 9,491 %.

V intervalu od 165 600 Kč se tempo růstu funkce zpomaluje z důvodu solidárního principu zdanění, který je uplatňován prostřednictvím odměny z pracovně-právního vztahu. Obecně platí, že čím vyšší základ daně, tím vyšší zdanění.

Graf č. 9: Výše daní a odvodů společníka s. r. o. – kombinace odměny z pracovně-právního vztahu a podílu na zisku

KOMENTÁŘ ke grafu číslo 9 „Výše daní a odvodů společníka společnosti s ručením omezeným – kombinace odměny z pracovně-právního vztahu a podílu na zisku“.

Graf č. 9 znázorňuje výši odvodů, které ve společném součtu představují určitou míru zdanění odvozenou od základu daně. Na ose x je v grafu vynesena výše základů daně a na ose y je výše povinných odvodů.

V grafu jsou vyneseny tyto funkce:

- Daň z příjmu fyzických osob,
- daň z příjmů právnických osob,
- sociální pojistné,
- zdravotní pojistné,
- srážková daň z podílu na zisku
- a výše přidělu do rezervního fondu.

Veškeré odvody pojící se s odměnou z pracovně-právního vztahu jsou konstantní, protože částka odměny není závislá na výši základu daně, ale na optimální kombinaci minimalizující míru zdanění.

Funkce daně z příjmu fyzických osob: Daň z příjmů fyzických osob je nulová. Je to dáno tím, že byla výše odměny z pracovně-právního vztahu na hranici nezdanitelného minima.

Zdravotní a sociální pojistné: Funkce pojistného je lineární a rovnoběžná s osou x. Je to dáno tím, že výše odměny z pracovně-právního vztahu je stále na stejné optimální úrovni.

Daň z příjmu právnických osob a srážková daň: Funkce jsou odvozeny od míry zdanění a základu daně, ze kterého se daň počítá. Další vlivy na tyto funkce neexistují. Obě jsou lineární a konstantně rostoucí.

Příděl do rezervního fondu: Nejedná se o daň, ale o povinnost společnosti s ručením omezeným tvořit rezervní fond ve výši 5 % z čistého zisku.

10. Zhodnocení výsledků práce

Výsledky práce jsou shrnuty v následující tabulce.

Tabulka č. 12: Souhrn výsledků práce

Základ daně	Míra zdanění			
	Živnostník	Společník		
		Podíl na zisku	Pracovně-právní vztah	Kombinace
100 000 Kč	43,64%	47,94%	26,65%	9,49%
200 000 Kč	27,66%	41,26%	32,70%	30,42%
300 000 Kč	28,31%	39,04%	37,99%	32,08%
400 000 Kč	30,14%	37,93%	40,64%	32,91%
500 000 Kč	31,38%	37,26%	42,23%	33,41%
600 000 Kč	32,21%	36,82%	43,29%	33,74%
700 000 Kč	32,80%	36,50%	44,04%	33,98%
800 000 Kč	33,25%	36,26%	44,61%	34,16%
900 000 Kč	33,59%	36,08%	45,05%	34,29%
1 000 000 Kč	33,87%	35,93%	45,40%	34,40%
1 100 000 Kč	34,09%	35,81%	45,69%	34,50%
1 200 000 Kč	34,28%	35,70%	45,93%	34,57%
1 300 000 Kč	34,75%	35,62%	46,45%	34,63%
1 400 000 Kč	35,36%	35,55%	47,10%	34,69%
1 500 000 Kč	35,90%	35,48%	47,67%	34,74%
1 600 000 Kč	36,36%	35,43%	48,16%	34,78%
1 700 000 Kč	36,77%	35,38%	48,56%	34,81%
1 800 000 Kč	37,14%	35,33%	47,65%	34,85%
1 900 000 Kč	37,47%	35,29%	46,83%	34,88%
2 000 000 Kč	37,76%	35,26%	46,09%	34,90%
2 100 000 Kč	38,03%	35,23%	45,42%	34,93%
2 200 000 Kč	38,27%	35,20%	44,82%	34,95%
2 300 000 Kč	38,49%	35,17%	44,26%	34,97%
2 400 000 Kč	38,69%	35,15%	43,75%	34,99%
2 500 000 Kč	38,79%	35,13%	43,29%	35,00%
2 600 000 Kč	38,40%	35,11%	42,86%	35,02%
2 700 000 Kč	38,05%	35,09%	42,46%	35,03%
2 800 000 Kč	37,71%	35,07%	42,09%	35,04%
2 900 000 Kč	37,40%	35,05%	41,74%	35,06%
3 000 000 Kč	37,12%	35,04%	41,42%	35,07%
3 100 000 Kč	36,85%	35,02%	41,12%	35,08%
3 200 000 Kč	36,59%	35,01%	40,83%	35,09%
3 300 000 Kč	36,36%	35,00%	40,57%	35,10%
3 400 000 Kč	36,13%	34,98%	40,32%	35,11%
3 500 000 Kč	35,92%	34,97%	40,08%	35,12%
3 600 000 Kč	35,72%	34,96%	39,86%	35,12%
3 700 000 Kč	35,53%	34,95%	39,65%	35,13%
3 800 000 Kč	35,35%	34,94%	39,45%	35,14%
3 900 000 Kč	35,19%	34,93%	39,26%	35,14%
4 000 000 Kč	35,02%	34,93%	39,08%	35,15%

Zdroj: vlastní práce

Tabulka popisuje chování funkcí zdanění v intervalu <100 000 Kč; 4 000 000 Kč>. Míra zdanění se v každé z možností vyvíjí jinak.

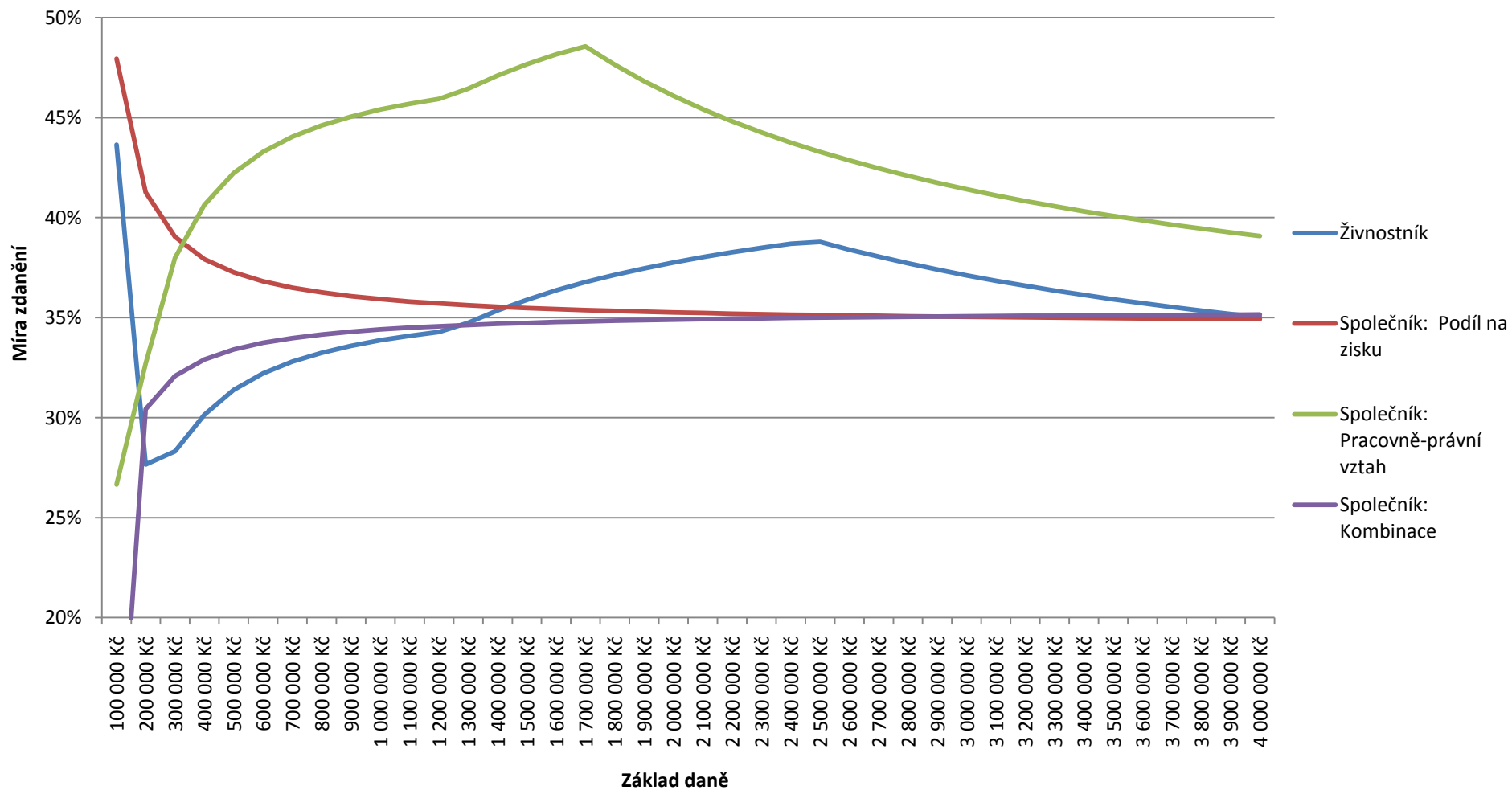
Začneme nejdříve u funkce zdanění živnostníka, který zdaňuje svou činnost, respektive příjem z ní, daní z příjmu fyzických osob, dílčím základem daně ze samostatně výdělečné činnosti. Jedná se o funkci, která rozhodně není monotónní, ve výše uvedeném intervalu dosahuje maxima v hodnotě přibližně 2 500 000 Kč. V intervalu <200 000 Kč; 1 200 000 Kč> je u živnostníka dosaženo nejnižšího zdanění v porovnání se společníkem společnosti s ručením omezeným. Funkční hodnota v další části sledovaného intervalu již nejnižší hodnoty nenabude.

U společníka máme více možností, konkrétně má společník 3 možnosti zdanění příjmu. Záleží na tom, jakou formou si bude příjem vyplácet.

- a) Nejjasnější je situace u rozhodnutí vyplatit si celou odměnu jako příjem z pracovně-právního vztahu. Funkce není monotónní, v části intervalu je rostoucí a v části intervalu klesající. Důvody tohoto vývoje byly vysvětleny dříve v analýze této možnosti vyplácení odměny společníka. Míra zdanění dosahuje vysokých hodnot v důsledku povinných odvodů na pojistném. Ve sledovaném intervalu se tato možnost podnikateli z hlediska míry zdanění vyplatí nejméně.
- b) Další možností je vyplácet si odměnu pouze formou podílu na zisku. Jedná se o monotónní funkci, která je v celém intervalu klesající. Tato forma se poplatníkovi daně z příjmu vyplatí v případě dosahování vyšších základů daně. V číselném vyjádření mohou říci, že zdaňovat svůj příjem jako podíl na zisku se vyplatí od základu daně 2 900 000 Kč. Obecně platí, že čím vyšší základ daně, tím nižší míra zdanění.
- c) Poslední možnost představuje kombinace podílu na zisku a odměny z pracovně-právního vztahu. Jedná se o rostoucí funkci, která je ovlivněna snahou daňového systému o solidární zdanění příjmu, hlavně v počátku intervalu, kde má velký význam uplatňování slevy na dani, kterou si poplatník v rámci této kombinace může dovolit. Uplatnění této kombinace zdanění je výhodné v intervalu <1 300 000 Kč; 2 800 000 Kč>.

Celou situaci znázorním v grafické podobě a určím přesné průsečíky funkcí.

Graf č. 10: Celkové shrnutí výše zdanění živnostníka a společníka společnosti s ručením omezeným – optimální varianty

Zdroj: vlastní práce

Mezi funkcí zdanění živnostníka a zdanění společníka s. r. o. – vyplácení kombinace podílu na zisku a odměny z pracovně-právního vztahu vznikly dva průsečíky.

- a) První průsečík vznikl na začátku intervalu mezi základem daně 100 000 Kč a 200 000 Kč. Tento průsečík považuji z hlediska praxe málo pravděpodobný. Hlavním důvodem nepravděpodobnosti, že je společník si nevydělá činností společnosti ani na svůj příjem a základ daně z příjmu právnických osob je záporný v důsledku vyplácení relativně vysoké odměny z pracovně-právního vztahu vzhledem k výsledku hospodaření společnosti.
- b) Druhý průsečík je zajímavější, vznikl mezi nákladem daně 1 200 000 Kč a 1 300 000 Kč, souřadnice průsečíku je [1 275 000 Kč; 34,581%]. V tomto bodě dojde k situaci, kdy se podnikající osobě vyplatí změnit právní formu podnikání z provozování živnosti na společnost s ručením omezeným za předpokladu, že se bude vyplácet kombinace odměny z pracovně-právního vztahu a podílu na zisku.

Poslední, třetí, průsečík vznikl v rámci zdanění společníka společnosti s ručením omezeným. Došlo k situaci, že pro společníka se stává výhodnější vyplácet si podíl na zisku při srovnání s kombinací podílu na zisku a optimální kombinací odměny z pracovně-právního vztahu.

Tento průsečík vznikl, protože existují konstanty v obou funkcích, které mají vliv na jejich průběh. Ve funkci podílu na zisku se jedná se o částku povinného odvodu zdravotního pojistného. Ve druhé funkci je konstantou optimální kombinace mzdy a odměny za funkci jednatele.

11. Závěr

Diplomová práce se zabývala možnostmi zdanění osoby, která chce podnikat sama jako jednatel. Hlavním předmětem zkoumání bylo hodnocení situace z pohledu daňové výhodnosti.

Problematika zdanění je pouze jedním z kritérií, zda volit formu soukromého živnostníka nebo společnosti s ručením omezeným. K volbě formy podnikání přistupují i další důvody, např. ručení, možnosti financování, ...

V českém právním prostředí má tato fyzická osoba - jednatel dvě možnosti, jak vykonávat výdělečnou činnost.

První možností je podnikat jako osoba samostatně výdělečně činná. V analytické části byla za osobu výdělečně činnou považována osoba, která podniká na základě živnostenského zákona.

Další z uvažovaných možností je podnikat jako právnická osoba. Jedná se o podnikání jednatel prostřednictvím společnosti s ručením omezeným. V mém případě jde o jediného společníka společnosti s ručením omezeným. Společnost nezaměstnává další zaměstnance.

Z hlediska zdanění příjmu má podnikající osoba možnost volby mezi následujícími způsoby zdanění.

Živnostník zdaňuje svůj příjem daní z příjmu fyzických osob, dílčím základem daně osoby samostatně výdělečně činné.

Společník společnosti s ručením omezeným má tři základní možnosti. Může zdaňovat svůj příjem jako podíl na zisku nebo jako příjem z pracovně-právního vztahu. Také existuje kombinace obou možností, v práci byla zvolena kombinace, která vychází z optimální výše zdanění fyzické osoby, tzn. příjem z pracovně-právního vztahu byl stanoven tak, aby bylo vyčerpáno nezdanitelné minimum určené zákonem.

Premisou celé práce bylo, že možnosti zdanění příjmu se budou odlišovat různou výší míry zdanění u jednotlivých základů daně. Předpokládala jsem také, že při určitém základu daně dojde k průniku funkcí zdanění. Díky tomu mohu říci, při jakém základu

daně se podnikateli vyplatí provozovat živnost a při jakém základu daně se vyplatí založit společnosti s ručením omezeným.

Základní předpoklad byl splněn, skutečně došlo k výše uvedené situaci. Hledaným bodem je [1 275 000 Kč; 34,581%]. Do tohoto bodu se podnikající osobě vyplatí podnikat prostřednictvím živnostenského oprávnění. Za tímto bodem se situace obrací a je lepší založit společnost s ručením omezeným.

Poslední poznámkou, která stojí za povšimnutí je, že diference míry zdanění, u zdanění živnostníka, společníka s podílem na zisku a s kombinací obou možností, je velmi nízká. Dochází k maximálním hodnotám diference v rámci 0,5 procentních bodů při základech daně vyšších než 2 000 000 Kč.

12. Summary

This thesis deals with the possibilities of taxation of a person who wants to do business as an individual. The main subject of this work was to evaluate situation in terms of tax advantages. The issue of taxation is only one of the criteria. There are other criteria that might affect the decision, for example such as insurance, financing options, ...

There are two options. One of them is a self-employed person who conducts business under the Trade Act. The other options is to do business as a legal entity, through a limited liability company with just one partner. There are no employees in the company.

The main goal of this work is to determine at what tax base it is more convenient to do business as a self-employed person or through a limited liability company.

The premise of the work was that the two options of income taxation would differ by the rate of taxation (%) for each tax base. I also assumed that at a certain tax base the two taxation curves would intersect.

The premise of the work was met. The point where the two curves intersect is (1 275 000 CZK; 34,581%). For an individual it is more convenient to be a self-employed person with the tax base lower than 1 275 000 CZK. And if the tax base exceeds 1 275 000 CZK then it is more convenient for an individual to set up a limited liability company.

13. Seznam použité literatury

Česká republika. *Zákon o daních z příjmů: Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.* Ve znění k 01.01.1993. Dostupné z:

<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/dprij/>

VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ a Jana VÍTKOVÁ. *Daňový systém ČR ...* V Praze: 1. VOX, 1997-, sv. Ekonomie (1. VOX). ISBN 978-80-86324-86-9.

Česká republika. *Obchodní zákoník: Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.* Ve znění k 01.01.1992. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obchzak/>

Česká republika. *Živnostenský zákon: Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání.* Ve znění k 01.01.1992. Dostupné z:

<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/zivnost/>

Česká republika. *Zákon o pojistném na sociální zabezpečení: Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku.* Ve znění k 01.01.1993. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/socialni-zabezpeceni-pojistne/>

Česká republika. *Zákon o nemocenském pojištění.* Ve znění k 01.01.2009. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/nemocenske-pojisteni/>

Česká republika. *Zákon o veřejném zdravotním pojištění: Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů.* Ve znění k 01.04.1997. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/vzp/>

Česká republika. *Zákon o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění: Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění.* Ve znění k 01.01.1993. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/vzp-pojistne/>

Průvodce důchodovým pojištěním, nemocenským pojištěním a pojistným na sociální zabezpečení, zdravotním pojištěním a změnami zákona o dani z příjmu. Dolní Měcholupy: BMSS-START, s. r. o., 2013. ISBN 978-80-86140-77-3.

Česká republika. *Zákoník práce: Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce.* Ve znění k 01.01.2007. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/zakonik-prace/>

RYNEŠ, Petr. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k ...* Olomouc: ANAG, 199--, sv. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7263-437-8.

MÜLLEROVÁ, Libuše a Alena VANČUROVÁ. *Daně v účetnictví podnikatelů*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2006, 279 s. Daňová řada. ISBN 80-735-7163-3.

SEDLÁČEK, Jaroslav. *Daňová evidence podnikatelů ...* Praha: Grada, 2004-, sv. Účetnictví a daně. ISBN 978-80-247-2919-0.

PETŘÍČEK, Václav. *Vývoj podnikatelského prostředí v České republice*. Vyd. 1. Praha: Corona, 2006, 136 s. ISBN 80-903-3636-1.

MIRČEVSKÁ, Dalimila. *Kapitálové společnosti: daně, účetnictví, právo*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009, 207 s. ISBN 978-80-247-3000-4.

DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným: komplexní pohled na s.r.o.* Vyd. 1. Praha: ASPI, 2002, xxiii, 483 s. ISBN 80-863-9537-5.

14. Seznam tabulek a grafů

Tabulka č. 1: Definice společnosti s ručením omezeným podle obchodního zákoníku.....	5
Tabulka č. 2: Schéma výpočtu základu daňové povinnosti.....	10
Tabulka č. 3: Struktura výsledku hospodaření.....	12
Tabulka č. 4: Dílčí základy daně z příjmů fyzických osob.....	18
Tabulka č. 5: Přehled slev na dani a daňových zvýhodnění platných v účetním období 2013 a 2014.....	19
Tabulka č. 6: Přehled sazeb sociálního pojistného.....	23
Tabulka č. 7: Maximální a minimální vyměřovací základy sociálního pojistného pro OSVČ...	24
Tabulka č. 8: Přehled sazeb veřejného zdravotního pojištění.....	25
Tabulka č. 9: Maximální a minimální vyměřovací základy VZP.....	26
Tabulka č. 10: Možnosti poplatníků dle zákona o dani z příjmu.....	30
Tabulka č. 11: Určení nezdanitelného minima.....	59
Tabulka č. 12: Souhrn výsledků práce.....	65
Graf č. 1: Obecný předpoklad vývoje zdanění.....	28
Graf č. 2: Míra zdanění fyzické osoby podnikající na základě živnostenského oprávnění.....	40
Graf č. 3: Výše daní a odvodů živnostníka.....	42
Graf č. 4: Míra zdanění společníka společnosti s ručením omezeným - podíl na zisku.....	47
Graf č. 5: Výše daní a odvodů společníka společnosti s ručením omezeným – podíl na zisku ..	49
Graf č. 6: Míra zdanění společníka společnosti s ručením omezeným - pracovně-právní vztah	54
Graf č. 7: Výše daní a odvodů společníka společnosti s ručením omezeným – pracovně-právní vztah.....	56
Graf č. 8: Míra zdanění společníka - kombinace odměny na základě pracovně-právního vztahu a podílu na zisku.....	61
Graf č. 9: Výše daní a odvodů společníka s. r. o. – kombinace odměny z pracovně-právního vztahu a podílu na zisku.....	63
Graf č. 10: Celkové shrnutí výše zdanění živnostníka a společníka společnosti s ručením omezeným – optimální varianty.....	67